

TIETOHAARUKKA

Tilastotietoa ruokaketjusta

2023

Ruokatieto

LUKIJALLE

Tietohaarukka – Tilastotietoa ruokaketjusta on monipuolinen tilastopaketti, joka kattaa koko suomalaisen ruokaketjun pelloilta pöytään.

Tietohaarukka sisältää tilastoja ruokaketjun käytännöistä ja kehityksestä. Nämä tiedot kertovat, miten rakennetaan laadukkaan ja turvallisen suomalaisen ruoan kilpailukykyä, jonka perustana on vankka osaaminen koko ruokaketjussa.

Vuoden 2023 Tietohaarukka johdattaa lukijan kaupan ja elintarviketeollisuuden kautta pelloille ja vesiin, minkä jälkeen tutustutaan ruokaketjun vastuullisiin toimintatapoihin. Tietohaarukan tuoreimmat tiedot ovat pääosin vuodelta 2022. Mukana on myös tietoja aikaisemmilta vuosilta sekä kansainvälisiä vertailulukuja. Tänä vuonna on lisätty uusi taulukko maatalouden kasvihuonekaasupäästöihin liittyen.

Tietohaarukka on saatavissa kolmella kielellä (suomi, ruotsi, englanti) sekä painettuna julkaisuna että verkkojulkaisuna osoitteessa ruokatieto.fi/tietohaarukka.

Ruokatieto Yhdistys ry:n missio on rakkaudesta oman maan ruokaan. Tehtävänäimme on edistää suomalaisen ruokaketjun menestystä ja ruokakulttuuria tekemällä tunnetuksi osaamista ja työtä pelloilta pöytään. Ytimessä on suomalaisen ruoan arvostetuin alkuperämerkki Hyvää Suomesta. Yli 350 jäsentä ja merkinhaltijaa edustavat alan toimijoita monipuolisesti.

Julkaisija: Ruokatieto Yhdistys ry

58. vuosikerta

Taitto: ProAgria Keskusten Liitto, graafiset palvelut

Kansikuva: Ruokatieto Yhdistys ry

Paino: Lehtisepät Oy, Lahti 2023

ISSN 2954–2626

SISÄLLYSLUETTELO

KULUTUS ELINTARVIKKEISIIN

Kulutusmenot	4
Ravintomenot	4
Kotitalouksien kulutus elintarvikkeisiin ja alkoholittomiin juomiin	5
Elintarvikkeiden kulutus henkeä kohti Suomessa ja EU:ssa	6
Elintarvikkeiden reaalihintakehitys Suomessa 2006–2022	7
Eräiden elintarvikkeiden reaalihintojen kehitys	8
Hintaindeksit 2021	9

RUOKAKETJU

Päivittäistavarakaupat

Myymlöiden lukumäärä myymälätyypin mukaan	10
Päivittäistavaroiden myynti myymälätyypeittäin	11
Päivittäistavaroiden verkkokauppa	11
Elintarvikkeiden päivittäistavarakaupan myynti	12
Luomun markkinaosuus tuoteryhmittäin 2022	12
Luomun markkinaosuus päivittäistavarakaupasta	12

Elintarviketeollisuus

Elintarviketalostajat toimialoittain	13
Elintarviketeollisuuden T&K-menot	13
Elintarvike- ja juomateollisuuden toimipaikat yrityskoon mukaan 2021	14
Elintarviketeollisuuden suurimmat toimialat	15
Elintarviketuonti ja -vienti	17
Elintarvikevienti maittain	18
Elintarvikevienti maittain ja tuoteryhmittäin 2022	19

Maatalouden talousluvut

Maatalous- ja puutarhayritysten määrä	20
Maatalous- ja puutarhayritysten omistus	21
Maatalouden työlliset	21
Maatalous- ja puutarhayritysten päätuotantosunnat	22
Maatalous- ja puutarhayritysten tulot tuotantosunnittain	22
Maa- ja puutarhatalouden tuotantokustannukset	23
Maa- ja puutarhatalouden tuotto	24
Maatalouden kannattavuuskerroin tuotantosunnittain 2006–2022e	25
Yrittäjätulo	26
Tuottajahinnat	26
Maatalousyrittäjien lomitus	27
Maatalousyrittäjien keski-ikä ja lukumäärä	27
Tärkeimmät työkyvyttömyyseläkkeelle siirtymisen syyt maatalousyrittäjillä	27

Kalatalous

Kalasaaliit	28
Kalatalouden tuotot	29
Kalanviljelylaitokset	29
Kalastajat	29

Tuotanto ja kulutus

Leipävilja	30
Vihannekset ja hedelmät	31
Kalan kulutus	32
Maitotuotteet ja ravintorasvat	32
Liha	33
Kananmunat	33
Marjat ja sienet	34
Riistasaaliit	35
Mehiläisalan lukuja	36

Kasvinviljely

Sato	37
Peltoalan käyttö	38
Kasvinsuojeluaineiden myyntimäärät	39
Luonnonmukaisesti viljelty peltoala ja luomutilat	39
Luomutoimijoiden määrä	40
Luomutuotanto	40
Luomupeltoalan käyttö	41

Kotieläintuotanto

Keskimääräinen eläinluku tiloilla	42
Eläintiheysindeksi	42
Kotieläimet	42
Kanalat	43
Navettatyypit tuotosseurantakarjoissa 2022	43
Laiduntaminen ja ulkoilutus tuotosseurantakarjoissa	43
Tuotosseurantakarjan keskituotos ja maidon pitoisuudet 2022	44

VASTUULLISET TOIMINTATAVAT

Ympäristö

Ympäristökorvaus	45
Suomen vesistressi-indeksi	45
Biotalous vuonna 2021e	45
Maatalouden kasvihuonekaasupäästöt	46
Ruokahävikki	46
Luomutuotteiden osuus julkisissa ruokapalveluissa	47
Luomun käyttötiheys ruokapalveluissa	47

Eläinten terveys

Otantaan perustuvat eläinsuojelutarkastukset	48
Eläinsuojelutarkastukset kaupallisissa eläinkuljetuksissa	48
Eläinten hyvinvointikorvausta saavat tilat	48
Broilerien hyvinvointia kuvaava jalkapohjaindeksi	49
Vastuullisen tuotannon raja-arvot sianlihan tuotannossa	49
Eläinten terveydenhuoltotyön toteutuminen sika- ja nautatiloilla	50
Mikrobilääkkeiden käyttö tuotantoeläimillä	51

Ruokaturva

Elintarvikeomavaraisuus	52
Ruokaturva	52
Tullin tutkimat elintarvikkeet 2022	53
Määräystenvastaisuuden syyt 2022	54
Kasvinsuojeluainejäämien valvonta 2021	54
Eläviä eläimiä ja eläimistä saatavia elintarvikkeita koskeva vierasainevalvontaohjelma	54
Oivan mukaiset valvontakäynnit 2022	55
Takaisinvetojen määrä	56
Takaisinvetojen syyt 2022	56
Ruokamyrkytysepidemiat 2022	56
Elintarvikevälitteiset epidemiat välittäjäelintarvikkeen mukaan 2022	57

YLEISTÄ

Kotitalouksien määrä	58
Suomen väkiluku	58
Suomen asukastiheys	58
Kotitalouksien keskikoko	58
Bruttokansantuote	59
Tuotannon bruttoarvo ja jalostusarvo toimialoittain 2021	60
Työvoima	61
Työtapaturmien määrä	62
Sademäärä 1981–2022	63
Keskilämpötila 1981–2022	63
Ilmasto kasvukauden aikana	63
Päivän pituus	63

Merkkien selityksiä

e = ennakkotieto .. = puuttuva tieto

KULUTUS ELINTARVIKKEISIIN

KULUTUSMENOT

Yksityiset kulutusmenot milj. €, käypiin hintoihin	2005	2021e	2022e
Elintarvikkeet ja alkoholittomat juomat	9 381	14 962	15 757
Elintarvikkeiden ja alkoholittomien juomien %-osuus	12	12	12
Alkoholijuomat, tupakka ja huumausaineet	4 135	6 144	5 917
Vaatteet ja jalkineet	3 771	4 454	4 788
Asuminen, vesi, sähkö, kaasu ja muut polttoaineet	18 980	36 907	39 097
Kalusteet, kotitalouskoneet ja kodinhoito	4 147	6 337	6 479
Terveys	3 367	6 311	6 522
Liikenne	10 438	13 265	14 581
Viestintä	2 185	2 980	3 098
Kulttuuri ja vapaa-aika	9 094	11 228	12 138
Koulutus	333	436	454
Hotellit, kahvilat ja ravintolat	5 259	6 512	8 535
Muut tavarat ja palvelut	7 118	13 393	14 303

Lähde: Tilastokeskus / Kansantalouden tilinpito

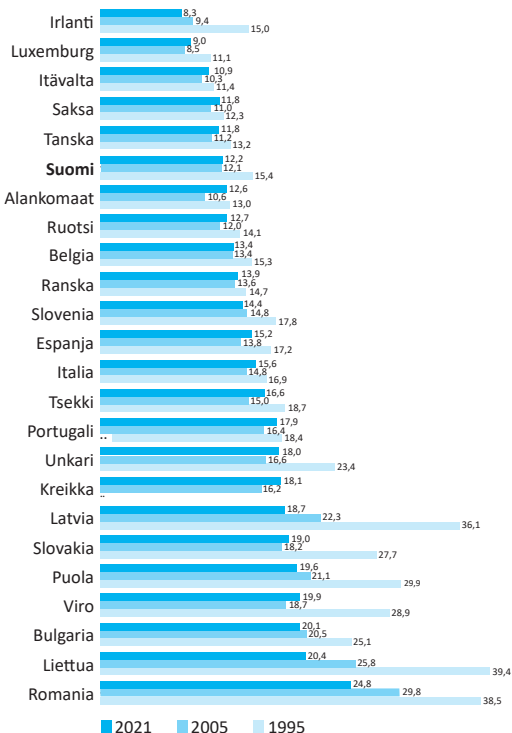
RAVINTOMENOT

Kotitalouksien ravintomenot asukasta kohti	2005		2021e		2022e	
	€/v	%	€/v	%	€/v	%
Viljatuotteet ja leipä	280	16	375	14	401	14
Liha ja lihatuotteet	311	17	413	15	428	15
Kala ja äyriäiset	69	4	123	5	122	4
Maitotuotteet, juusto ja kananmunat	307	17	421	16	447	16
Öljyt ja rasvat	41	2	55	2	62	2
Hedelmät ja marjat	124	7	208	8	211	7
Vihannekset	155	9	246	9	248	9
Perunat	27	1	32	1	33	1
Sokeri, hillot, hunaja, suklaa ja makeiset	137	8	205	8	215	8
Kahvi, tee ja kaakao	45	3	84	3	97	3
Muut	317	18	566	21	568	20
Elintarvikkeet ja alkoholittomat juomat yhteensä	1 785	100	2 697	100	2 832	100

Lähde: Laskettu Tilastokeskus / Kansantalouden tilinpito -luvuista

KOTITALOUKSIEN KULUTUS ELINTARVIKKEISIIN JA ALKOHOLITTOMIIN JUOMIIN

% kotitalouksien kokonaiskulutuksesta

Lähde: Eurostat

ELINTARVIKKEIDEN KULUTUS HENKEÄ KOHTI SUOMESSA JA EU:SSA

Kulutus, kg/henkilö/vuosi	2005	2011	2021	2022e	EU-27 ¹⁾
Viljat yhteensä	79	79	82	85	123
Liha yhteensä	73	78	79	77	78
Naudanliha	19	19	18	17	14
Sianliha	34	36	29	29	39
Siipikarjanliha	16	18	29	28	23
Nestemäiset maitotuotteet yhteensä	188	182	137	130	190
Maidot	143	134	99	93	..
Piimät, viili ja jogurtti	39	40	29	28	..
Kermat (myös hapatetut)	7	9	9	10	5
Voi	3	4	3	3	5
Kasviöljyt	5	6	..	..	19
Juusto ²⁾	17	21	26	26	..
Kananmunat	9	10	12	11	13
Sokeri	32	30	28	31	34
Hedelmät	55	59	63	55	91
Vihannekset ³⁾	55	63	63	64	102
Kala (filee-/tuotepaino)	14	15	16	15	18
Kahvi (paahdettu)	10	10	9	9	5
Virvoitusjuomat	52	56	..	..	..
Olut ⁴⁾	84	85	71	66	68
Viini ⁴⁾	11	13	12	11	24
Väkevät alkoholijuomat ⁴⁾	7	5	4	4	..

Lähde: Kantar TNS Agri Oy, Luonnonvarakeskus / Ravintotase, FAOSTAT / Food Balance Sheet, Kahvi- ja paahtimoyhdistys, Elintarviketeollisuusliitto ry, Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliitto ry

¹⁾ Vuodelta 2020.

²⁾ Sisältää myös maustamattoman rahkan ja raejuuston.

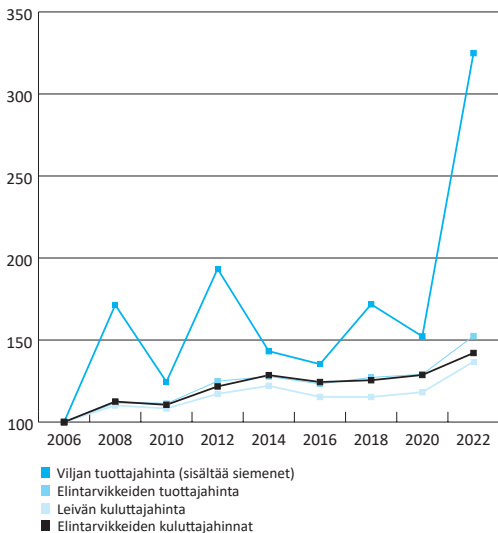
³⁾ Suomen luvut sisältävät tuoreet vihannekset. EU:n luku on vihannekset yhteensä.

⁴⁾ Luvut eivät sisällä yksityistuontia.

Suomen ja EU:n luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia.

ELINTARVIKKEIDEN REAALIHINTAKEHITYS SUOMESSA 2006–2022

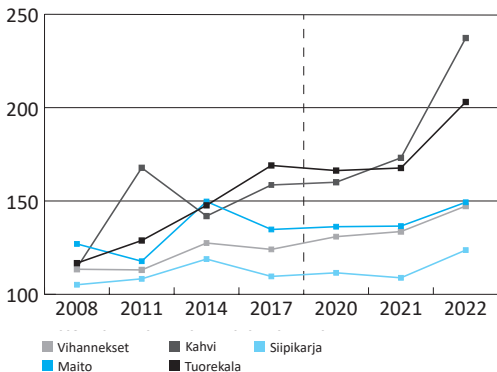
2006=100

Lähde: Tilastokeskus

ERÄIDEN ELINTARVIKKEIDEN REAALIHINTOJEN KEHITYS

2005 = 100

Lähde: Tilastokeskus / Kuluttajahintaindeksi

HINTAINDEKSIT 2021 (EU27 = 100)

	Todellinen yksilöllinen kulutus	Elintarv. ja alkoholitt. juomat	Elin- tarvik- keet	Leipä- ja vilja- tuotteet	Liha ja liha- tuotteet	Kala ja kala- juusto ja munat	Rasvat ja öljyt	Hedelmät, kasvikset, perunat	Muut elin- tarvikkeet	Alko- holitt. juomat	
Alankomaat	120,6	98,2	96,2	88,5	105,2	87,5	96,9	114,2	95,9	96,0	120,1
Belgia	114,9	105,8	105,2	103,9	120,0	107,3	97,9	108,1	98,0	101,3	111,5
Espanja	98,7	98,0	97,4	104,4	91,2	91,1	101,5	93,5	95,8	110,1	104,4
Irlanti	146,4	119,5	117,8	120,3	109,5	97,7	125,6	122,0	114,9	138,1	138,1
Italia	101,6	105,9	108,6	114,4	116,1	98,0	108,7	85,5	105,1	111,8	83,5
Itävalta	117,6	107,5	108,3	113,4	119,4	119,5	98,8	102,5	102,0	107,5	102,0
Kreikka	84,1	106,6	105,2	112,3	90,9	110,0	138,4	127,5	86,0	131,4	122,5
Luxemburg	153,1	125,4	127,0	123,0	140,0	112,7	128,6	118,4	127,1	121,4	115,4
Portugali	87,8	101,6	99,5	98,1	87,7	96,2	113,8	105,9	91,5	139,9	130,3
Ranska	108,1	110,2	111,4	106,0	129,2	108,3	96,2	108,0	120,4	98,8	99,0
Romania	49,2	69,7	68,9	59,6	62,2	76,1	98,1	109,9	58,7	80,9	78,8
Saksa	108,5	104,6	105,5	104,7	115,6	120,9	98,0	95,5	111,3	94,6	99,6
Suomi	129,3	113,8	112,1	125,3	106,7	109,6	111,3	113,5	115,5	112,3	130,9
Tanska	143,9	120,2	118,2	144,2	94,1	123,0	119,4	121,2	110,7	150,4	139,7
EU	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Lähde: Kantar TNS Agri Oy, Eurostat

MYYMÄLÖIDEN LUKUMÄÄRÄ MYYMÄLÄTYYPIN MUKAAN

Myymälätyyppi	Yhteensä 1.1.2022	Yhteensä 1.1.2023
Hypermarketit	158	162
Tavaratalot	88	89
Supermarketit, isot	712	725
Supermarketit, pienet	518	527
Valintamyymälät, isot	795	779
Valintamyymälät, pienet	277	269
Pienmyymälät	231	204
Erikoismyymälät, kauppahallit ja pt-verkkokauppatoimijat ¹⁾	764	745
Halpahintamyymälät, osa päivittäis- tavaravalikoimaa	382	421
Huoltoasemamyymälät, osa päivittäis- tavaravalikoimaa	551	506
Yhteensä	4 476	4 427
Myymäläautot ja -veneet	8	5
Lopettaneet	172	227

Lähde: NielsenIQ Päivittäistavaramyymälärekisteri

¹⁾ Vain verkkomyyntiä harjoittavat.

PÄIVITTÄISTAVAROIDEN MYYNTI MYYMÄLÄTYYPEITTÄIN

Milj. €	2021	2022
Hypermarketit ¹⁾	6 222	6 469
Tavaratalot	412	431
Supermarketit, isot	7 901	8 279
Supermarketit, pienet	2 569	2 631
Valintamyymälät, isot	2 183	2 145
Valintamyymälät, pienet	381	377
Pienmyymälät	168	153
Erikoismyymälät, kauppahallit ja pt-verkkokauppatoimijat ²⁾	301	345
Halpahintamyymälät, osa päivittäis- tavaravalikoimaa	509	568
Huoltoasemamyymälät, osa päivittäis- tavaravalikoimaa	148	135
Yhteensä	20 795	21 533
Myymläautot ja -veneet	2	2
Lopettaneet	69	101
Yhteensä	20 866	21 636

Lähde: NielsenIQ Päivittäistavaramyymälärekisteri

¹⁾ K-Citymarket, Prisma ja Minimani.²⁾ Vain verkkomyyntiä harjoittavat.

PÄIVITTÄISTAVAROIDEN VERKKOKAUPPA

	2018	2019	2020	2021	2022
Päivittäistavaroiden verkko- kaupan arvo, milj. €	70	110	395	536	586
Verkkokaupan osuus päivittäistavaramyynnistä, %	0,4	0,6	2	2,6	2,7

Lähde: NielsenIQ Päivittäistavaramyymälärekisteri

Luvuissa on mukana sekä ainoastaan verkkokauppaa harjoittavien kotimaisten toimijoiden myynnit että fyysisten myymälöiden yhteydessä toimivien verkkokauppojen myynnit.

ELINTARVIKKEIDEN PÄIVITTÄISTAVARAKAUPAN MYYNТИ

	2022	
	Milj. €	%
Elintarvikkeet yhteensä	15 421	100
Maitotuotteet ja kananmunat	2 564	18,8
Viljatuotteet ja leipä	2 269	16,7
Liha	2 205	16,2
Vihannekset	1 373	10,1
Hedelmät ja marjat	1 049	7,7
Muut	4 154	30,5
Alkoholittomat juomat	1 807	

Lähde: Päivittäistavarakauppa ry

LUOMUN MARKKINAOSUUS TUOTERYHMITTÄIN 2022

	%
Lastenruoat	23
Kananmunat	16
Kasviöljyt	14
Hiutaleet ja suurimot	12
Jauhot	8
Mehut ja mehukeitot	8
Kahvi, tee ja kaakao	7
Hedelmät	6
Vihannekset	3
Maito	4

Lähde: Pro Luomu ry

Luomutuotteiden markkinaosuus (€) Suomen päivittäistavara-
kaupassa vuonna 2022 oli noin 2,2 %.

Lähde: Pro Luomu ry

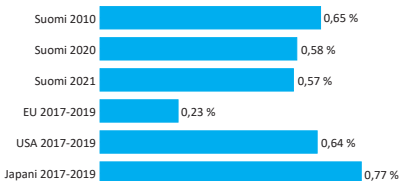
ELINTARVIKEJALOSTAJAT TOIMIALOITTAIN

Toimiala	2000		2017		2020		2020
	< 20 henkeä	≥ 20 henkeä	< 20 henkeä	≥ 20 henkeä	< 20 henkeä	≥ 20 henkeä	luomu %
Teurastus ja lihanjalostus	330	50	391	44	314	53	24
Kalanjalostus	243	13	313	19	263	18	1
Vihannesten, marjojen ja hedelmien jalostus	373	22	437	28	395	41	18
Maidon jatkojalostus	108	42	87	24	84	23	5
Viljatuotteiden jalostus	145	8	114	9	102	9	10
Leipomo-toiminta	991	110	770	65	871	78	12
Juomien valmistus	85	14	105	11	150	12	5
Muiden elintarvikkeiden jalostus	330	48	389	53	422	58	24
Yhteensä	2 605	307	2606	253	2 601	292	100 %
Kaikki yhteensä	2 912		2 859		2 893		388 kpl

Lähde: Aitojamakuja.fi / Yritystilastot

ELINTARVIKETEOLLISUUDEN T&K-MENOT

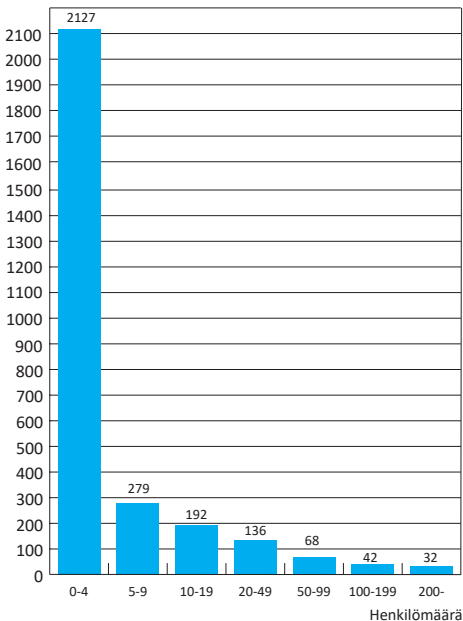
% tuotannon bruttoarvosta

Lähde: Tilastokeskus, FoodDrinkEurope

ELINTARVIKE- JA JUOMATEOLLISUUDEN TOIMIPAIKAT YRITYSKOON MUKAAN 2021

Toimipaikkoja

Lähde: Tilastokeskus / Alueellinen yritystoimintatilasto

Elintarvike- ja juomateollisuus on pk-yritysvälistä.

ELINTARVIKETEOLLISUUDEN SUURIMMAT TOIMIALAT

Toimiala	Toimipaikko- jen lukumäärä		Henkilöstön luku- määrä yhteensä ¹⁾		Liikevaihto, 1 000 €		Liikevaihto, 1 000 €/henkilö	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Teurastus ja lihatuotteiden valmistus	255	258	8 261	7 825	2 634 688	2 673 792	319	342
Kalan, äyriäisten ja nilviäisten jalostus	169	170	1 017	872	425 179	406 602	418	466
Hedelmien ja kasvien jalostus ja säilöntä	229	241	2 068	2 024	637 597	667 662	308	330
Perunoiden jalostus ja säilöntä	48	47	386	391	144 609	147 072	375	376
Kasvi- ja eläinöljyjen ja -rasvojen valmistus	21	20	163	154	87 836	84 965	540	553
Maitotaloustuotteiden valmistus	103	101	4 503	4 445	2 111 234	2 099 827	469	472
Mylly- ja tärkkelystuotteiden valmistus	88	90	856	1 051	424 697	538 886	496	513
Leipomotuotteiden, makaronien yms. valmistus	1 066	1 087	7 173	6 851	1 147 314	1 255 733	160	183
Muiden elintarvikkeiden valmistus, josta	451	487	6 060	5 818	1 892 975	1 808 383	312	311
Sokeri	5	5	242	209	143 432	144 017	594	689
Kaakao, suklaa ja makeiset	70	72	1 089	1 072	354 393	304 045	325	284
Tee ja kahvi	42	50	480	465	311 359	342 217	649	735
Eines- ja valmisruuat	100	104	2 129	2 177	453 691	475 916	213	219
Ravintovalmisteet ja dieetiruuat	12	15	351	342	150 917	158 090	429	463
Juomat	302	320	2 888	2 825	1 293 611	1 369 550	448	485
Alkoholijuomat ²⁾	241	255	2 599	2 540	1 179 600	1 250 605	454	492
Elintarviketeollisuus yhteensä	3 202	3 322	40 265	39 061	13 393 132	13 188 476	333	338

Lähde: Tilastokeskus / Alueellinen yritystoimintatilasto

¹⁾ Käsittelee palkansaajat sekä yrittäjät. Palkattu henkilöstö on muunnettu kokovuosityölliseksi siten, että esim. puolipäiväinen työntekijä vastaa 0,5 henkilöä ja kaksi puolivuotista työntekijää vastaa yhtä kokovuosityöllistä.²⁾ Alkoholijuomien tislauksen ja sekoittamisen: etyylialkoholin valmistus käymisteitse sekä siiderin ja hedelmä- ja marjaviinien valmistus, muiden tislattomien juomien valmistus käymisteitse sekä oluen valmistus.

ELINTARVIKETUONTI JA -VIENTI

Tuoteryhmä	Tuonti, milj. €			Muutos			Vienti, milj. €			Muutos	
	2015	2021	2022	21/22 %	2015	2021	2022	21/22 %	2015	2021	2022
JALOSTETUT ELINTARVIKKEET											
Alkoholi- ja virvoitusjuomat	452	492	555	13	161	173	204	18	18	173	204
Alkoholijuomat ¹⁾	351	309	345	12	140	127	151	18	18	127	151
Olut	39	35	38	9,2	14	11	18	56	56	11	18
Virvoitusjuomat ja kivennäisvedet	50	138	160	15	7,3	33	34	3	3	33	34
Mehut	74	82	89	8	4,8	4,7	4,9	5	5	4,7	4,9
Rypsi- ja rapsiöljy	6,9	16	28	72	5,3	6,8	5,8	-15	-15	6,8	5,8
Margariini	31	26	31	20	5,3	7,1	9,7	37	37	7,1	9,7
Hedelmäsäilykkeet	78	76	95	26	3,1	2,4	5,7	133	133	2,4	5,7
Vihannes- ja kasvisäilykkeet	70	90	105	17	4,3	3,3	2,8	-14	-14	3,3	2,8
Sokeri ja hunaja	53	82	85	4	96	94	103	10	10	94	103
Sokerikemian tuotteet	3,8	5,5	11	103	76	86	96	12	12	86	96
Hunaja	8,3	8,6	9	4	0,03	0,08	0,1	70	70	0,08	0,1
Kahvi (instant ja paahdettu)	60	79	143	81	19	36	49	35	35	36	49
Kala- ja äyriäisjalosteet	130	117	139	19	5,1	10	7	-29	-29	10	7
Kalapakasteet	30	27	40	50	7,7	15	12	-17	-17	15	12
Keitot ja tomaattikastikkeet	41	37	42	12	3,0	2,1	1,8	-15	-15	2,1	1,8
Lastenruuat	17	18	24	29	6,3	5,3	5,7	7	7	5,3	5,7
Liha	325	282	349	24	123	173	192	11	11	173	192
Sika	56	37	48	31	67	92	93	1	1	92	93
Nauta	63	72	86	20	11	25	35	39	39	25	35
Siipikarja	31	23	31	34	13	11	13	24	24	11	13
Maitotalous	407	400	425	6	380	423	505	19	19	423	505
Maitojauhe	2,7	4,0	4,5	13	81	121	166	37	37	121	166
Juusto	281	270	315	16	59	48	49	2	2	48	49
Voi ym. maitorasvat	3,7	4,1	5,0	22	116	123	164	34	34	123	164

Maltaat	2,0	1,9	3,1	61	16	13	21	63
Marja- ja vihannespakasteet	98	112	93	-17	29	31	37	17
Perunapakasteet	26	30	38	26	0,58	0,58	0,59	2
Jauhot ja myllytuotteet	117	123	132	7	43	77	85	10
Ruisjauhot	0,15	0,19	0,18	-2	0,47	0,17	0,12	-29
Rehut	351	371	460	24	53	107	136	27
Makeiset	222	257	292	13	103	112	128	14
Suklaa	98	125	138	11	62	67	74	10
Täjäkelytuotteet	97	66	84	28	11	14	23	72
Jalostetut elintarvikkeet yhteensä ²⁾	3 257	3 396	3 853	13	1 239	1 507	1 748	16
MAATALOUSTUOTTEET								
Tee	12	10	12	22	0,42	1,2	1,2	0
Raakakahvi	223	168	272	62	30	7,7	44	471
Hedelmät	342	387	331	-14	3,3	7,2	6,8	-6
Linnunmunat	3,8	5,9	6,5	10	15	17	26	59
Tuore kala	183	309	447	45	19	151	254	68
Marjat	17	45	40	-10	3,3	0,60	1,45	142
Mustikat	0,67	12	10	-22	0,77	0,23	0,26	11
Mausteet	13	20	20	3	10	8,8	12,8	45
Pähkinät	37	31	29	-6	0,49	0,56	0,58	5
Raakasokeri	32	2,9	29,6	917	1,0	0,89	0,64	-29
Vihannekset ja peruna	205	248	234	-6	5,0	7,4	10	42
Viljat	35	50	137	175	147	100	82	-18
Kaura	1,2	0,68	5,88	767	62	74	59	-20
Maataloustuotteet yhteensä ²⁾	1 170	1 389	1 704	23	235	303	437	44

Lähde: Tulli, Elintarviketeollisuusliitto ry

¹⁾ Sisältää mietojen ja väkevien alkoholijuomien lisäksi väkiviinat sekä etikan ja etikkahaposta valmistetut etikankorvikkeet.

²⁾ Jalostettujen elintarvikkeiden ja maataloustuotteiden summa kertoo viennin ja tuonnin kokonaisarvon.

ELINTARVIKEVIENTI MAITTAIN

Osuus viennin kokonaisarvosta	
2015	%
Ruotsi	20,4
Viro	8,8
Venäjä	7,6
Saksa	5,1
Alankomaat	4,5
Tanska	3,4
Ranska	3,2
USA	3,0
Kiina	2,7
Puola	2,4
Muut	38,9
Yhteensä	100

Lähde: Tulli, Elintarviketeollisuusliitto ry

Elintarviketeollisuus

2022	%
Ruotsi	17,8
Viro	8,6
Kiina	7,4
Saksa	7,0
Ranska	5,1
Puola	4,3
Tanska	4,3
Venäjä	4,1
Norja	3,4
Alankomaat	3,3
Muut	34,7
Yhteensä	100

2021	%
Ruotsi	18,8
Kiina	8,2
Viro	7,6
Saksa	6,5
Venäjä	5,6
Tanska	4,4
Puola	4,3
Ranska	4,0
Norja	3,4
Alankomaat	3,4
Muut	33,8
Yhteensä	100

ELINTARVIKEVIENTI MAITTAIN JA TUOTERYHMITÄIN 2022

Kiina	1 000 €	EU	1 000 €	Muut maat	1 000 €
Maitojauhe	104 016	Kala, tuore	260 307	Rehuseokset	55 040
Muut maitovalmisteet	24 270	Voi ja muut maitorasvat	142 309	Sianliha	51 790
Muu liha ja eläimenosat	17 904	Maitojauhe	141 704	Alkoholijuomat	33 489
Sianliha	11 629	Alkoholijuomat	127 770	Rehuraaka-aineet	25 337
Marja- ja hedelmäpakasteet	3 324	Muut maitovalmisteet	70 208	Maitojauhe	24 043
Lastenruoat, muut	2 037	Suklaa	63 122	Voi ja muut maitorasvat	22 512
Muut myllyteollisuustuotteet	1 759	Kaura	50 287	Juusto	20 473
Virvoitusjuomat ja kivennäisvedet	1 367	Rehuseokset	42 631	Muut maitovalmisteet	20 160
Suklaa	568	Sianliha	41 240	Vehnä	19 862
Muut viljavalmisteet	546	Muut makeiset	37 509	Muut myllyteollisuus-tuotteet	18 917
Alkoholijuomat	278	Kahvi, paahdettu	37 399	Kahvi, raaka	16 671
Muut	644	Muut	423 974	Muut	157 269
Yhteensä	168 342	Yhteensä	1 438 460	Yhteensä	465 563

Lähde: Tulli, Elintarviketeollisuusliitto ry

MAATALOUS- JA PUUTARHAYRITYSTEN MÄÄRÄ

Tilakoko, pelto ha	2005 Kpl	2021 ¹⁾ Kpl	2022 ¹⁾ Kpl	% tiloista
0–5	5 228	1 315	1 182	3
5–10	8 765	6 138	5 974	14
10–15	8 481	4 632	4 551	10
15–25	13 989	7 199	6 972	16
25–50	19 660	10 339	9 872	23
50–75	7 549	5 658	5 469	13
75–100	3 116	3 339	3 334	8
100–150	1 990	3 398	3 387	8
150–	739	2 671	2 799	6
Yhteensä	69 517	44 689	43 540	100

Lähde: Luonnonvarakeskus / Maataloustilastot

¹⁾ Maatalous- ja puutarhayrityksen määritelmää on muutettu. Lukuja ei voi verrata aiempien vuosien lukuihin.

MAATALOUS- JA PUUTARHAYRITYSTEN OMISTUS

Omistajaryhmä	2005 Kpl	2021 ¹⁾ Kpl	2022 ¹⁾ Kpl	% tiloista
Yksityishenkilöt	61 477	38 149	37 082	85
Perikunnat ja maatalous- yhtymät	7 297	4 959	4 828	11
Valtio, kunnat ym. yhteisöt	743	1 581	1 630	4
Yhteensä	69 517	44 689	43 540	100
Muutos määrässä ed. vuodesta	..	-2,1 %	-2,6 %	

Lähde: Luonnonvarakeskus / Maataloustilastot

²⁾ Maatalous- ja puutarhayrityksen määritelmää on muutettu. Lukuja ei voi verrata aiempien vuosien lukuihin.

MAATALOUDEN TYÖLLISET

Työlliset, 1 000 henkeä	2009	2021	2022
Yrittäjät ja yrittäjäperheenjäsenet	70	55	51
heistä naisia	23	13	13
Palkansaajat	18	21	17
heistä naisia	9	9	8
Yhteensä	88	76	68

Lähde: Tilastokeskus / Työvoimatutkimus

MAATALOUS- JA PUUTARHAYRITYSTEN
PÄÄTUOTANTOSUUNNAT

Yritysten lkm	2010	2015	2021	2022	%
Lypsykarjatalous	10 205	7 729	5 015	4 584	11
Naudanlihan tuotanto	3 080	3 038	2 703	2 654	6
Muu nautakarjatalous ¹⁾	1 270	656	331	310	1
Sikatalous	1 355	787	496	425	1
Siipikarjatalous	375	454	449	402	1
Muu laidunkarja ²⁾	3 544	2 683	753	762	2
Viljanviljely	20 927	17 732	14 202	13 634	31
Muu kasvinviljely	13 092	13 488	17 114	17 311	40
Kasvihuonetuotanto	1 371	884	657	642	1
Avomaan puutarha- tuotanto	1 696	1 471	1 259	1 327	3
Sekamuotoinen tuotanto	2 568	2 078	1 710	1 489	3
Yhteensä	59 483	51 000	44 689	43 540	100

Lähde: Luonnonvarakeskus / Maataloustilastot

¹⁾ Yhdistetty lypsykarja ja naudanlihan tuotanto.²⁾ Sisältää lammis-, vuohi- ja hevostalouden vuoteen 2015 saakka.
Vuodesta 2021 vain lammis- ja vuohitalouden.MAATALOUS- JA PUUTARHAYRITYSTEN TULOT
TUOTANTOSUUNNITTAIN

	Valtionveronalaiset tulot puoliset yhteensä			Maatilatalouden tulot puolisot yhteensä		
	2000 €	2020 €	2021 €	2000 €	2020 €	2021 €
Lypsykarja- talous	31 746	65 707	69 609	24 812	49 868	52 912
Liha- ym. naudat	30 129	71 868	79 155	15 878	35 587	37 855
Sikatalous	41 644	78 096	84 194	28 421	50 590	51 879
Siipikarja- talous	45 752	99 700	133 134	28 624	66 408	61 259
Lampaat, vuo- het, hevoset	29 434	65 209	60 121	3 704	12 373	14 220
Viljanviljely	38 623	70 456	77 712	10 999	17 833	20 846
Muu kasvin- tuotanto	35 760	63 069	68 638	11 695	17 436	19 084
Muu tuotanto	28 901	62 571	76 033	6 524	15 883	18 089
Keskimäärin	35 235	68 216	72 495	16 324	24 078	34 518

Lähde: Tilastokeskus / Maa- ja metsätalousyritysten taloustilasto

MAA- JA PUUTARHATALOUDEN TUOTANTOKUSTANNUKSET

	2002	2005	2020	2021
	Milj. €	Milj. €	Milj. €	Milj. €
Tarvikekustannukset	1 572	1 569	2 284	2 233
Lannoitteet ja kalkitus	194	186	252	233
Muut kasvinviljely-				
kustannukset	256	309	487	498
Polttoaineet	176	209	297	287
Sähkö	117	115	255	229
Ostorehukustannukset	516	438	583	602
Kotieläinkustannukset	313	322	409	383
Tilakäyttökustannus ¹⁾	368	312	463	468
Konekustannukset	844	875	1 200	1 130
Konepoistot	502	543	586	573
Muut konekustannukset	342	332	613	557
Rakennuskustannukset	316	317	406	398
Rakennuspoistot	256	258	329	323
Muut rakennus-				
kustannukset	60	58	78	75
Muut kustannukset yhteensä	693	731	1 087	1 031
Vakuutukset	241	255	316	301
Kiinteät vuokrat	102	101	203	181
Muut poistot	45	46	51	50
Muut kustannukset	305	328	517	499
Työkustannukset	1 835	1 775	1 377	1 354
Maksetut palkat	166	185	384	393
Palkkavaatimus	1 669	1 590	993	961
Korkokustannukset	597	621	599	557
Korkokulut	127	112	112	110
Oman pääoman				
korkovaatimus	470	509	487	447
Kustannukset yhteensä	6 226	6 199	7 416	7 172

Lähde: Luonnonvarakeskus Taloustohtori / Maatalouden kokonaislaskenta

¹⁾ Omalla tilalla tuotettujen ja käytettyjen rehujen ja kasvinsiementen kustannukset.

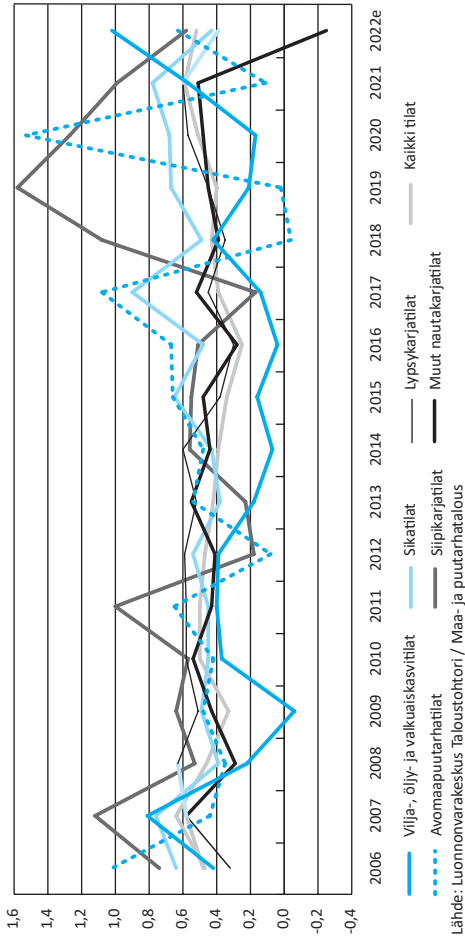
MAA- JA PUUTARHATALOUDEN TUOTTO

Tuottoerä	2002 Milj. €	2005 Milj. €	2020 Milj. €	2021 Milj. €
Kasvinviljelytuotto	814	671	1 171	1 294
Ruis ja vehnä	86	72	154	215
Ohra	158	158	229	297
Kaura ja muut viljat	148	82	232	240
Öllykasvit	20	20	22	34
Nurmirehut	239	213	403	362
Peruna ja sokerijuurikas	140	110	90	93
Palkokasvit ja muut kasvit	23	15	40	52
Kotieläintuotto	1 808	1 652	2 043	1 909
Nautakarja	1 243	1 097	1 293	1 260
Sika	348	348	253	308
Siipikarja	212	175	447	312
Lammas-, vuohi- ja hevostuotto	5	5	50	29
Kasvihuone- ja avomaatuotto	464	523	1 217	1 101
Rahoitustuotto	17	13	16	18
Muu tuotto	155	170	244	230
Tuet yhteensä	1 846	1 922	1 925	1 876
Tuotto yhteensä	5 104	4 924	6 615	6 428

Lähde: Luonnonvarakeskus Taloustohtori / Maatalouden kokonaislaskenta

Laskennassa mukana myös omalla tilalla tuotettujen ja käytettyjen rehujen ja siementen arvo.

MAATALOUDEN KANNATTAVUUSKERROIN TUOTANTOSUUNNITTAIN 2006–2022e

YRITTÄJÄTULO

	2000	2010	2015	2021	2022e
	Milj. €	Milj. €	Milj. €	Milj. €	Milj. €
Yrittäjätulo (maataloustulo)	1 114	932	459	667	488

Lähde: Luonnonvarakeskus Taloustohtori / Maatalouden kokonaislaskenta

TUOTTAJAHINNAT

		2005	2021	2022	Muutos 21/22 %
Maito	snt/litra				
normimaidon hinta ¹⁾		31,5	33,18	..	..
meijerin jälkitili		2,2	2,0	1,8	-15
Liha	€/kg				
naudanliha		2,1	3,21	3,84	16
luomunauta		..	3,64	4,14	12
sianliha		1,3	1,55	1,96	21
broilerinliha		1,1	1,32	1,69	22
karitsanliha		2,6	4,37	5,26	17
luomukaritsa		..	4,63	5,63	18
Kananmunat	€/kg	0,6	1,07	1,36	22
luomumunat		1,8	2,48	2,57	4
Vilja ja kasvikset					
leipävehnä ²⁾	€/tonni	106	214	333	36
ruis ²⁾	€/tonni	118	167	293	43
kaura ²⁾	€/tonni	87	173	310	44
rehuohra ²⁾	€/tonni	100	190	308	38
mallasohra ²⁾	€/tonni	115	205	351	42
rypsi ja rapsi ²⁾	€/tonni	200	485	644	25
ruokaperuna ³⁾	€/100 kg	..	18	21	10
kurkku ⁴⁾	€/kg	0,99	1,72	2,12	19
tomaatti ⁴⁾	€/kg	1,16	2,73	3,15	13
omena ⁴⁾	€/kg	0,87	1,65	1,74	5

Lähde: Luonnonvarakeskus / Maataloustilastot, Kasvistieto Oy

¹⁾ Perushinta I-luokan maidolle, joka sisältää 4,3 % rasvaa ja 3,3 % valkuaista. Ei sisällä laatuosaa, muita lisiä, tuotantotukea eikä jälkitiliä.

²⁾ Viljelijöille maksettu perushinta sisältäen kuljetuksen ensimmäiseen vastaanottopisteeseen.

³⁾ Viljelijöille maksettu hinta 100 nettokiloa kohden pakkaamolle toimitettuna. Ei sisällä varhaisperunaa.

⁴⁾ Eri tavoin pakattujen ja pakkaamattomien I-luokan kotimaisten kasvien hinnat toimitettuna pakkaamolta tukkuliikkeen laituriin.

MAATALOUSYRITTÄJIEN LOMITUS

	2000	2005	2021	2022
MYEL ¹⁾ -vakuutetut maatalousyrittäjät	105 993	90 007	52 012	50 248
Vuosiloman käyttäjät ²⁾	45 254	34 719	13 301	12 467
Sijaisavun käyttäjät	14 934	14 624	4 044	4 108
Tuetun maksullisen lomituksen käyttäjät	10 995	13 521	6 551	6 137
Täysin maksullisen lomituksen käyttäjät	643	314	187	150

Lähde: Maatalousyrittäjien eläkelaitos Mela

¹⁾ Viljelijöiden, metsätalallisten, kalastajien ja poronhoitajien sekä heidän perheenjäsentensä työeläkevakuutus.

²⁾ Vuosiloman saamiseksi maatalousyrittäjällä tulee olla kotieläimiä vähintään neljä kotieläinyksikköä ja hänen tulee olla päätoiminen maatalousyrittäjä.

MAATALOUSYRITTÄJIEN KESKI-ikä JA LUKUMÄÄRÄ

	2005		2021		2022	
	keski-ikä	lkm	keski-ikä	lkm	keski-ikä	lkm
Maatalousyrittäjät	48	90 000	50	52 000	50	50 000
Aloittavat yrittäjät	30	760 ¹⁾	36	1 200	36	1 100
Eläkkeelle siirtyvät ²⁾	61	3 900	64	2 400	63	2 500

Lähde: Maatalousyrittäjien eläkelaitos Mela / Tilasto perustuu MYEL-vakuutettujen maatalousyrittäjien tietoihin

¹⁾ Luopumistukijärjestelmässä jatkajina aloittavat yrittäjät.

²⁾ Tarkastelussa on huomioitu vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeelle siirtyvät.

TÄRKEIMMÄT TYÖKYVYTTÖMYYSELÄKKEELLE
SIIRTYMISEN SYYT MAATALOUSYRITTÄJILLÄ

Osuus koko vuoden työkyvyttömyyseläkkeistä maatalousyrittäjillä, %	2005	2021	2022
Hengityselinsairaudet	3	1	2
Mielenterveyssairaudet	20	29	28
Tuki- ja liikuntaelinsairaudet	47	41	38
Vammat, myrkytykset yms.	9	6	8
Verenkiertoelinten sairaudet	8	5	6
Kasvaimet	..	10	9
Hermoston sairaudet	..	8	9

Lähde: Maatalousyrittäjien eläkelaitos Mela

KALASAALIIT

Kalasaaliit, 1 000 kg	Kaupallinen kalastus		Vapaa-ajan kalastus	
	Meri	Sisävesi	Meri	Sisävesi
Silakka				
2005	66 457	0	520	0
2015	131 444	0	271	0
2021	76 726	-	890	-
Muikku ¹⁾				
2005	151	2 533	26	1 890
2015	200	2 805	36	1 079
2021	376	1 995	7	2 627
Siika				
2005	765	208	357	1 573
2015	570	101	339	718
2021	329	152	415	1 155
Lohi				
2005	461	8	103	231
2015	192	1	62	308
2021	181	19	92	203
Kirjolohi				
2005	17	0	43	559
2015	2	0	15	359
2021	6	-	18	359
Ahven				
2005	860	498	2 556	9 190
2015	726	308	1 786	6 582
2021	741	266	2 304	9 115
Kuha				
2005	440	99	383	1 883
2015	295	444	366	2 981
2021	156	926	320	2 428

Lähde: Luonnonvarakeskus / Kala- ja riistatilastot

¹⁾ Muikun kulutus on tilastoitu fileepainona vuodesta 2019 alkaen, sitä ennen perattuna painona.

KALATALOUDEN TUOTOT

	2008	2013	2019	2020
	Milj. €	Milj. €	Milj. €	Milj. €
Kaupallinen kalastus merellä	29	45	37	34
Kaupallinen kalastus sisävesillä	..	..	12	13
Vesiviljely	51	65	78	76
Kalanjalostus ¹⁾	160	358	404	416
Kalatukkukauppa ¹⁾	222	282	314	228
Kalan vähittäiskauppa ¹⁾	117	169	98	72

Lähde: Luonnonvarakeskus / Kala- ja riistatilastot

¹⁾ Mukana yritykset, joiden liikevaihto oli yli n. 10 000 € / vuosi.

KALANVILJELYLAITOKSET

Kpl	2005	2010	2020	2021
Meri, yhteensä ¹⁾	154	128	121	118
Ruokakalalaitokset	149	116	100	98
Poikaslaitokset	11	15	25	29
Luonnonravintolammikkoviljelijät	0	0	0	0
Sisävesi, yhteensä ¹⁾	394	357	254	245
Ruokakalalaitokset	69	62	49	49
Poikaslaitokset	91	80	73	75
Luonnonravintolammikkoviljelijät	286	213	149	142
Yhteensä ¹⁾	548	485	375	363
Ruokakalalaitokset	218	178	149	147
Poikaslaitokset	102	95	98	104
Luonnonravintolammikkoviljelijät	286	213	149	142

Lähde: Luonnonvarakeskus / Kala- ja riistatilastot

¹⁾ Osalla laitoksia on useita tuotantosuuntia.

KALASTAJAT

	1998	2008	2020	2021
Sisävesien rekisteröidyt kaupalliset kalastajat	..	..	1 637	1 751
Ryhmä 1	..	..	326	342
Ryhmä 2	..	..	1 311	1 409
Aktiiviset ryhmä 1	..	..	318	314
Aktiiviset ryhmä 2	..	..	802	980
Merialueen rekisteröidyt kaupalliset kalastajat	2 948	2 079	2 276	2 357
Ryhmä 1	1 071	667	399	420
Ryhmä 2	1 877	1 412	1 877	1 937
Vapaa-ajankalastajat	2 057 000	1 780 000	1 475 000	1 475 000 ¹⁾

Lähde: Luonnonvarakeskus / Kala- ja riistatilastot

¹⁾ Vuoden 2020 tieto.

Ryhmä 1: 1997–2015: Vähintään 30 % tuloista kalastuksesta. 2016–: Kalastustoiminnan liikevaihdon ka. 3 ed. tilikauden osalta > 10 000 €.

Ryhmä 2: Kaikki muut rekisteröidyt kaupalliset kalastajat.

LEIPÄVILJA

	2005	2021	2022e
Vehnä			
Sato, milj. kg	801	678	853
Sadosta myllykelpoista, % ¹⁾	32	34	49
Tuonti, milj. kg	146	251	336
Vienti, milj. kg	64	86	85
Kulutus ravinnoksi, milj. kg ²⁾	259	250	271
Vuosittainen kulutus, kg/hlö	49	45	49
Ruis			
Sato, milj. kg	32	67	65
Sadosta myllykelpoista, % ³⁾	28	94	90
Tuonti, milj. kg	82	3,7	12
Vienti, milj. kg	16	14	9
Kulutus ravinnoksi, milj. kg ²⁾	80	79	75
Vuosittainen kulutus, kg/hlö	15	14	13
Kaura			
Sato, milj. kg	1 073	790	1 203
Sadosta myllykelpoista, % ³⁾	15	11	20
Tuonti, milj. kg	0,2	2,1	15
Vienti, milj. kg	326	420	283
Kulutus ravinnoksi, milj. kg ²⁾	22	56	60
Vuosittainen kulutus, kg/hlö	4	10	11

Lähde: Luonnonvarakeskus / Ravintotase ja Satotilasto

¹⁾ Hehtolitraino ≥ 78 kg, sakoluku ≥ 180 , valkuainen ($N \cdot 5,7$) $\geq 12,5$ %.

²⁾ Kulutus jauhopainoisena jauhatusmääränä.

³⁾ Sakoluku ruis ≥ 120 , hehtolitraino ruis ≥ 71 kg, kaura ≥ 58 kg.

VIHANNEKSET JA HEDELMÄT

1 000 kg	2002	2010	2021	2022e
Peruna				
tuotanto	780 100	659 100	558 800	561 700
josta luomua	..	..	11 000	9 500
vienti	11 295	55 951	9 393	23 423
tuonti	6 716	14 299	8 621	10 909
kotimainen käyttö yhteensä	..	663 500	580 300	535 000
Tomaatti				
tuotanto	..	39 200	37 988	6 953
josta luomua	..	..	826	906
vienti	351	174	469	455
tuonti	17 903	22 479	25 310	24 453
kotimainen käyttö yhteensä	..	61 500	62 800	58 100
Sipulit				
tuotanto	..	..	29 298	30 403
josta luomua	..	372	318	549
vienti	162	118	35	375
tuonti	9 340	8 587	17 023	28 921
Herne				
tuotanto	11 100	13 400	42 600	92 200
vienti	..	800	1 800	1 400
tuonti	..	5 100	11 500	13 700
kotimainen käyttö yhteensä	..	17 700	52 300	104 500
Rypsi ja rapsi				
tuotanto	102 900	178 500	41 200	56 600
vienti	..	55	22	52 504
tuonti	72 773	112 840	111 373	100 880
kotimainen käyttö yhteensä	..	291 300	152 600	157 400
Sitrushedelmät				
vienti	125	106	380	508
tuonti	68 734	69 619	76 668	66 461
kotimainen käyttö yhteensä	..	69 500	76 300	66 000
Omena				
tuotanto	..	..	7 930	7 011
josta luomua	..	29	151	78
vienti	75	20	77	77
tuonti	46 468	47 822	32 759	28 732
Marjat				
tuotanto	..	..	19 942	19 977
josta luomua	..	296	728	669
vienti	..	8 800	12 000	15 700
tuonti	..	17 300	28 000	31 800

Lähde: Luonnonvarakeskus / Puutarhatilastot, Satotilasto ja Ravintotase, Tulli

KALAN KULUTUS

Kg/hlö	2000	2010	2020	2021
Kotimainen kala				
Kasvatettu kirjolohi	1,6	1,1	1,5	1,4
Silakka	1,2	0,3	0,4	0,4
Hauki	0,7	0,6	0,5	0,5
Ahven	0,7	0,5	0,7	0,7
Muikku	0,7	0,7	0,4	0,4
Siika	0,4	0,3	0,3	0,3
Kuha	0,2	0,3	0,3	0,3
Muu kotimainen kala	0,6	0,5	0,4	0,4
Kotimainen kala yhteensä	6,1	4,3	4,4	4,2
Tuontikala				
Kasvatettu kirjolohi	0,3	0,8	0,3	0,2
Kasvatettu lohi	0,9	3,1	3,9	3,4
Tonnikala (säilyke ja valmiste)	1,2	1,7	1,6	1,4
Seiti (pakastefilee)	0,6	0,5	0,3	0,3
Katkarapu	0,4	0,7	0,4	0,5
Silli- ja silakkasäilykkeet	0,5	0,5	0,5	0,5
Muu tuontikala	2,3	2,9	2,2	2,1
Tuontikala yhteensä	6,2	10,2	9,3	8,3

Lähde: Luonnonvarakeskus / Kalan kulutus

Kotimaisen kalan määrä esitetään fileepainona (kg/henkilö). Tuontikalan määrä esitetään tuotepainona. Makean veden tuontikaloja (esim. siika, kuha jne.) ei ole raportoitu lajeittain, sisältyvät luokkaan 'muu tuontikala'.

MAITOTUOTTEET JA RAVINTORASVAT

	2005	2021	2022
Maito, milj. litraa			
tuotos	2 362	2 247	2 193
litraa/lehmä	7 505	8 762	8 721
vastaanotettu meijereihin	2 293	2 206	2 151
kulutus (maito ja nestemäiset maitovalmisteet), milj. l	965	777	749
Voi, milj. kg			
tuotanto	50	49	47
kulutus	14	17	17
vienti	37	34	30
Juusto, milj. kg ¹⁾			
tuotanto	97	84	82
kulutus	98	143	140
vienti	37	13	10
Maitojauhe, vienti, milj. kg	15	48	45

Lähde: Kantar TNS Agri Oy, Luonnonvarakeskus / Ravintotase, Tulli

¹⁾ Sisältää maustamattoman rahkan ja raejuuston.

LIHA

Milj. kg	2005	2021	2022e
Sianliha			
tuotanto	204	176	170
kulutus	176	160	160
vienti	40	37	24
tuonti	15	24	25
Naudanliha			
tuotanto	87	86	85
kulutus	98	102	95
vienti	2	6	7
tuonti	14	22	20
Siipikarjanliha			
tuotanto	87	147	147
kulutus	84	158	158
vienti	10	16	13
tuonti	7	22	23
Lampaanliha			
tuotanto	0,6	1,3	1,3
kulutus	1,9	2,9	2,7
tuonti	1,4	1,6	1,4
Hevosenliha			
tuotanto	0,1	0,2	0,2
kulutus	1,2	1,2	1,5
tuonti	1,2	1,1	1,3
Poronliha			
tuotanto ¹⁾	2,9	1,4	1,6
kulutus	3,1	1,9	2,1
vienti	0,04	0,1	0,2
tuonti	0,2	0,6	0,7
Liha yhteensä			
tuotanto	382	412	405
kulutus	364	426	419
vienti	52	59	44
tuonti	39	71	72
Syötävät elimet			
vienti	7,1	18	18
tuonti	0,1	2,1	2,3

Lähde: Luonnonvarakeskus / Ravintotase, Paliskuntain yhdistys

¹⁾ Tilastointi poronhoitovuosittain, 1.6.–31.5.

Lihan määrä ilmoitettu ruholihana, sis. luut ja hävikin. Kulutettu määrä on noin puolet ruholihasta.

KANANMUNAT

Milj. kg	2005	2021	2022e
tuotanto	58	78	76
kulutus	49	66	62
vienti	11	13	17

Lähde: Luonnonvarakeskus / Ravintotase

MARJAT JA SIENET

Puutarhamarjojen kokonaissadot, milj. kg	2005	2010	2021	2022
Mansikka	10,1	10,3	16,2	15,9
josta luomua	..	0,2	0,4	0,3
Musta- ja viherherukka	1,8	1,0	1,3	1,6
Puna- ja valkoherukka	0,5	0,4	0,3	0,4
Vadelma	0,6	0,5	1,5	1,5
josta luomua	..	0,01	0,02	0,01
Karviainen	0,03	0,06	0,05	0,07
Yhteensä	13,1	12,5	19,9	19,8
Luonnonmarjojen kauppaantulomäärät, 1 000 kg				
Mustikka	3 111	2 780	5292	9 360
josta luomua	..	1 036	2 944	4 264
Puolukka	8 544	6 057	10 651	8 295
josta luomua	..	1 232	1 762	1 442
Lakka	321	152	232	269
josta luomua	..	1	118	170
Muut luonnonmarjat	51	108	47	43
Yhteensä	12 027	9 097	16 224	17 968
Luonnonsienten kauppaantulomäärät, 1 000 kg ¹⁾				
Keltavahvero	16	5	15	36
Herkkutatit	181	747	672	41
Rouskut	152	99	79	6
Muut luonnonsienet	77	4	35	31
Yhteensä	426	855	802	113

Lähde: Luonnonvarakeskus / Puutarhatilastot, Ruokavirasto, Kantar TNS Agri Oy

¹⁾ Tuorepainon mukaan.

Luvut eivät sisällä suoramyyntiä kuluttajille ja suurkeittiöille eikä kotitalouspoimintaa.

RIISTASAALIIT

Riistasaalis kappaleittain sekä saadun lihan määrä

Määrä, kpl	2006	2010	2021	2022
Jänikset	268 800	248 200	163 200	168 600
Hirvi	75 587	68 423	42 484	37 055
Muut hirvieläimet ¹⁾	25 777	29 113	94 934	87 497
Villisika	3	100	1 413	1 053
Vesilinnut	586 000	533 800	288 900	238 200
Metsäkanalinnut	459 200	306 200	226 400	236 700
Muut riistalinnut	245 400	278 000	288 900	271 100
Yhteensä ²⁾	1 664 867	1 470 315	1 110 400	1 044 000
Määrä, 1 000 kg				
Jänikset	525	501	337	346
Hirvi	10 018	9 124	5 769	5 003
Muut hirvieläimet ¹⁾	1 086	1 227	3 838	3 571
Villisika	0	8	113	84
Vesilinnut	327	305	163	146
Metsäkanalinnut	308	204	162	174
Muut riistalinnut	84	97	95	85
Yhteensä ²⁾	12 400	11 559	10 553	9 467

Lähde: Luonnonvarakeskus / Metsästys

¹⁾ Valkohäntäpeura, metsäpeura, kuusipeura ja metsäkauris.²⁾ Yhteensä-osuuksiin on laskettu myös karhu ja majavat.

MEHILÄISALAN LUKUJA

	2021	2022
Suomen Mehiläishoitajain Liiton jäsenet	2 555	2 441
Ammattitarhaajien määrä ¹⁾	82	81
Luomutarhaajien määrä	69	60
Tuottavien mehiläispesien määrä	85 500	68 800
Luomumehiläispesien määrä	4 820	4 618
Yhden mehiläispesän sato, kg	41	48
Hunajan tuotanto, tn	3 055	3 300
Hunajan tuonti, tn	2 100	1 900
Hunajan kokonaiskulutus, tn	4 500	4 600
Hunajan kulutus, g/hlö	800	826
Mehiläispesien talvitappiot ²⁾ , %	13	19

Lähde: Suomen Mehiläishoitajain Liitto ry, Luonnonvarakeskus / Ravinto-
tase

¹⁾ Pesätukitilaston yli 100 pesän tarhaajat.

²⁾ Talven aikana kuolleiden mehiläisten osuus.

SATO

	2005	2021	2022
Vehnä			
ala 1 000 ha	215	212	224
kokonaissato milj. kg	801	678	853
sato kg/ha	3 730	3 190	3 800
Ruis			
ala 1 000 ha	14	18	19
kokonaissato milj. kg	32	67	65
sato kg/ha	2 290	3 680	3 380
Ohra			
ala 1 000 ha	594	388	380
kokonaissato milj. kg	2 103	1 032	1 451
sato kg/ha	3 540	2 660	3 820
Kaura			
ala 1 000 ha	345	314	329
kokonaissato milj. kg	1 073	790	1 203
sato kg/ha	3 110	2 510	3 660
Sokerijuurikas			
ala 1 000 ha	31	11	9
kokonaissato milj. kg	1 181	403	380
sato kg/ha	37 870	35 570	43 110
Rypsi ja rapsi			
ala 1 000 ha	77	34	41
kokonaissato milj. kg	106	41	57
sato kg/ha	1 380	1 200	1 370
Herne			
ala 1 000 ha	4	20	31
kokonaissato milj. kg	8	43	92
sato kg/ha	93	2 170	2 980
Härkäpapu			
ala 1 000 ha	9 ¹⁾	9	10
kokonaissato milj. kg	16 ¹⁾	12	19,2
sato kg/ha	1 720 ¹⁾	1 300	1 900
Peruna			
ala 1 000 ha	29	20	20
kokonaissato milj. kg	743	559	562
sato kg/ha	25 700	27 480	28 080
Porkkana, milj. kg	67	76	76
Kumina, milj. kg	9 ¹⁾	15	8
Kasvihuonekurkku, milj. kg	32	53	50
Ruukkuvihannekset, milj. kpl	64	110	96

Lähde: Luonnonvarakeskus / Satotilasto ja Puutarhatilastot

¹⁾ Vuoden 2010 tieto.

PELTOALAN KÄYTTÖ

Ala, 1 000 ha	2005	2013 ¹⁾	2021 ¹⁾	2022 ¹⁾
Nurmikasvit	620	650	798	796
Vilja yht.	1 188	1 179	1 062	1 062
Vehnä	215	231	217	230
Ruis	14	12	18	20
Ohra	595	429	448	533
Kaura	346	367	332	336
Seosvilja	16	33	41	43
Muut viljat	1,1	2,2	4,6	3,6
Rypsi ja rapsi	77	53	38	43
Sokerijuurikas	31	12	11	8,8
Herne	3,8	4	23	34
Härkäpapu	..	7	12	11
Peruna	29	22	20	20
Muut viljelykasvit	49	141	171	175
Viljelty ala yht.	1 993	1 969	2 030	2 033
Kesanto	241	254	213	207
Viljelty ala ja kesanto yht.	2 235	2 223	2 243	2 241

Lähde: Luonnonvarakeskus / Maataloustilastot

¹⁾ Sisältää vain taloudellisen kynnysarvon (50 2 000 euroa) ylittävät yritykset.

Ala, ha	2005	2013	2021	2022
Maatalous- ja puutarhayritysten keskipeltoala	33	42	51	52

Lähde: Luonnonvarakeskus / Maataloustilastot

KASVINSUOJELUAINEIDEN MYYNTIMÄÄRÄT

Myynti, tonnia	2005	2010	2020	2021
Tehoaineet				
Kasvitautilien torjunta-aineet	255	149	145	127
Tuhoeläinten torjunta-aineet	47	34	25	26
Rikkakasvien torjunta-aineet	1 077	1 515	1 176	1 033
Kasvunsääteet	52	49	38	49
Valmisteet				
Kasvitautilien torjunta-aineet	718	607	553	577
Tuhoeläinten torjunta-aineet	147	232	143	238
Rikkakasvien torjunta-aineet	2 639	3 833	2 793	2 843
Kasvunsääteet	107	95	115	120

Lähde: Turvallisuus- ja kemikaalivirasto, Eurostat

LUONNONMUKAISESTI VILJELTY PELTOALA JA LUOMUTILAT

Ala, ha	2005	2010	2021	2022
Luomuhyväksytty ala	135 223	142 823	290 093	307 886
Siirtymävaiheessa	12 364	28 053	37 643	31 573
Kokonaisluomuala	147 588	170 876	327 736	339 460
Luomualan osuus kokonaisviljelyalasta, %	6,7	7,5	14,4	15,0
Luomutilan koko, ha/tila	34	43	67	70
Luomutiloja, kpl	4 296	3 939	4 911	4 857
Kokonaisluomu-ala EU-27	6 475 828	7 765 000 ¹⁾	14 719 036 ²⁾	..
Luomualan osuus kokonaisviljelyalasta EU-27, %	3,6	4,1 ¹⁾	9,1 ²⁾	..

Lähde: Ruokavirasto, Eurostat

¹⁾ Vuoden 2008 tieto.²⁾ Vuoden 2020 tieto.

LUOMUTOIMIJOIDEN MÄÄRÄ

	2008	2011	2021	2022
Luomualkutuotanto ¹⁾	3 758	3 975	4 879	4 818
josta luomueläintiloja	511	643	1 148	1 145
Luomuelintarviketoimijat	401	487	828 ²⁾	765 ²⁾
Luomurehutoimijat	16	33	41	41
Luomusiemenpakkaamot	..	31	33	34
Yhteensä	4 175	4 526	5 957	6 038

Lähde: Ruokavirasto

¹⁾ Maatilojen lisäksi mukana myös kasvihuone-, sienimö- ja mehiläistoimijat.²⁾ Luvussa mukana alihankintatoimijat.

LUOMUTUOTANTO

	2007	%	2021	%	2022	%
	Milj. kg	kokonais- tuotan- nosta	Milj. kg	kokonais- tuotan- nosta	Milj. kg	kokonais- tuotan- nosta
Nauta	..	..	3,5	4,0	3,4	4,0
Sika	..	..	0,8	0,4	0,7	0,4
Lammas	..	..	0,3	24,2	0,3	22,7
Kananmunat	1,1	2,0	5,3	6,8	6,3	8,3
Vehnä	9,7	1,2	18,3	2,7	22,3	2,6
Ruis	8,5	9,8	10,1	15,1	9,3	14,3
Kaura	41,0	3,4	58,2	7,4	107	8,9
Peruna	3,7	0,5	11,0	2,0	9,5	1,7
Herne	1,2	11,5	5,0	11,7	8	8,7
Härkäpapu	..	..	1,7	14,2	3	15,6
Maito, milj. litraa	26,8	1,2	80,9	3,7	80,7	3,8

Lähde: Luonnonvarakeskus / Maataloustilastot

LUOMUPELTOALAN KÄYTTÖ

Luomuhyväksytty ala, ha	2005	2015	2021	2022
Nurmikasvit	60 195	114 050	177 232	184 677
Vilja yhteensä	46 362	50 640	79 691	86 855
Vehnä	6 629	5 655	9 541	9 407
Ruis	4 594	5 413	5 161	4 853
Ohra	6 760	5 199	8 237	8 898
Kaura	23 134	24 241	41 457	47 358
Seos: korsiviljat	2 798	3 052	4 330	4 101
Seos: palko- ja korsiviljat	1 842	6 768	10 095	10 591
Herne	1 289	2 697	4 200	5 312
Tattari	185	432	286	422
Härkäpapu	..	2 809	2 852	2 886
Kumina	355	148	404	269
Pellava	277	151	48	52
Rypsi	2 419	2 589	4 196	4 959
Peruna	440	544	652	663
Avomaanvihannekset	211	241	1 002	1 130
Kasvihuonevihannekset	9	8	10	8
Lehtiyrtit	16	12	13	95
Marjat ja hedelmät	800	650	890	919
Kesanto	19 178	3 927	3 464	5 517
Yhteensä	135 223	191 460	290 093	307 886

Lähde: Ruokavirasto

Tavanomaisen peltoalan käytön luvut sivulla 38.

KESKIMÄÄRÄINEN ELÄINLUKU TILOILLA

Keskieläinluku, kpl/tila	2005	2015	2021	2022
Siat	454	929	1 282	1 329
Naudat	45	74	96	102
Siipikarja	5 474	9 868	25 013	14 357

Lähde: Laskettu Luonnonvarakeskus / Kotieläinten lukumäärä -luvuista

ELÄINTIHEYSINDEKSI

Eläintiheysindeksi ¹⁾	2010	2016	2020
Suomi	0,47	0,49	0,42
EU-27	0,75	0,77	0,75

Lähde: Eurostat

¹⁾ Eläinyksikköä peltotehtaaria kohden.

KOTIELÄIMET

Kotieläimet, 1 000 kpl	2005	2021	2022
Hevoset	64	74	72
Naudat	959	844	834
Lypsylehmät	319	254	248
Emolehmät	35	64	65
Lampaat ¹⁾	87	131	132
Uuhet	52	67	68
Muut lampaat	35	64	64
Siat ²⁾	1 401	1 108	1 061
Emakot	177	82	75
Lihasiat	460	504	477
Porsaas	451	504	493
Siipikarja ³⁾	10 538	13 832	14 356
Kanat	3 128	3 729	3 866
Broilerit	5 472	8 499	8 901
Kalkkunat	495	287	283
Vuohet	7	6	6
Eloporot ⁴⁾	207	178	178

Lähde: Luonnonvarakeskus / Maataloustilastot, Hevosalan osaamiskeskus Hippolis, Paliskuntain yhdistys

¹⁾ Vuodesta 2015 lähtien lammasluvut eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempiin vuosiin nähden.

²⁾ Sikojen luokittelu muuttunut 2015 alkaen. Ainoastaan luokka 'Sikoja' on vertailukelpoinen aiempiin vuosiin nähden.

³⁾ Vuodesta 2016 lähtien siipikarjaluvut eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempiin vuosiin nähden.

⁴⁾ Elämään jätetyt vuotta vanhemmat lukuporot ja vasat.

KANALAT

	2010	2021	2022
Kanalatyyppi	% kananmunatuotannosta		
Virikehäkki	89	42	28
Lattia	9	47	61
Ulko ¹⁾	..	3	4
Luomu	2	8	7

Lähde: Suomen Siipikarjaliitto ry

¹⁾ Ennen vuotta 2018 ulkotuotanto tilastoitiin osaksi lattiatuotantoa.

NAVETTATYYPIT TUOTOSSEURANTAKARJOISSA ¹⁾ 2022

	Navetoita	%	Lehmiä	%	Keskilehmä- luku, kpl/tila
Parsinavetta	1 715	52	49 854	27	29
Pihatto	1 592	48	135 341	73	85
Yhteensä	3 307	100	185 195	100	56

Lähde: ProAgria

¹⁾ Tiedossa ei ole mukana kaikki tuotosseurantakarjat.

Parsinavetta: Lehmä on kytketty päästään kiinni parteen, jossa se syö ja lepää, ja jossa se myös lypsetään.

Pihatto: Lehmät ovat irti rakennuksessa, jossa niille on erillinen ruokinta- ja lepoalue. Lehmät lypsetään joko lypsyasemalla tai robotti lypsää ne.

LAIDUNTAMINEN JA ULKOILUTUS TUOTOSSEURANTAKARJOISSA

	2010		2022	
Karjoja	Kpl	%	Kpl	%
Kesällä laidun, talvella ulkoilu	455	8	353	10
Kesällä laidun, talvella sisällä	3 895	68	1 953	57
Kesällä tarhassa, talvella ulkoilu	103	2	91	2
Kesällä tarhassa, talvella sisällä	347	6	191	6
Kesällä ja talvella sisällä	946	17	855	25
Yhteensä	5 746	100	3 443	100

Lähde: ProAgria

TUOTOSSEURANTAKARJAN KESKITUOTOS JA MAIDON
PITOISUUDET 2022

Rotu	Lehmiä, kpl	Keski- tuotos, kg/lehmä	Maidon pitoisuudet, %			
			Valku- ainen	Rasva	EKM ¹⁾	Solut ²⁾
Ayrshire	63 208	9 266	3,67	4,54	10 084	184
Brown Swiss	465	9 532	3,62	4,35	10 175	187
Guernesey	37	8 508	3,55	4,56	9 233	112
Holstein	93 691	10 622	3,54	4,27	11 176	178
Jersey	1 065	7 924	3,96	5,29	9 572	201
Montbéliarde	378	10 232	3,63	4,26	10 799	167
Suomenkarja						
Itäsuomen- karja	132	4 567	3,46	4,33	4 820	137
Länsisuo- menkarja	805	6 958	3,46	4,41	7 418	206
Pohjoissuo- menkarja	298	5 306	3,40	4,47	5 680	200
Muu	99	8 112	3,31	3,91	8 445	162
Kaikki	160 179	10 030	3,59	4,37	10 694	180

Lähde: ProAgria

¹⁾ Energiakorjattu maitotuotos (maidon rasva-, valkuais- ja laktoosipitoisuudet huomioidaan).²⁾ Maidon solupitoisuuden geometrinen keskiarvo 1 000 kpl/ml.

YMPÄRISTÖKORVAUS

Ympäristösitoumukseen sitoutuneet maatilat	2012	2022	2023
Lukumäärä	56 143	38 238	33 605
% maataloista	91	85	89
% peltoalasta	90	88	77

Lähde: Ruokavirasto

Suomen vesistressi-indeksi ¹⁾ on alhainen, alle 10 %.

Lähde: World Resources Institute

¹⁾ Veden kokonaiskulutus suhteessa uusiutuviin vesivaroihin.

BIOTALOUS VUONNA 2021e

	Tuotos, milj. €	Arvon- lisäys, milj. €	Työlliset, 1 000 henkilöä	Tavara- vienti, milj. €
Maatalous	4 606	1 263	64,7	258
Elintarviketeollisuus	11 946	2 919	40,2	1 390
Metsätalous	5 919	4 267	22,1	84
Puutuoteteollisuus	8 143	2 005	22,2	3 708
Massa- ja paperiteollisuus	8 143	3 050	17,8	10 027
Kemianteollisuus	5 459	1 343	5,3	2 018
Energia	5 724	2 663	6,9	..
Veden puhdistus ja jakelu	813	458	2,8	..
Biotalous palvelut	3 346	1 524	34,4	..
josta luontomatkailu ja -virkistys	3 156	1 334	34,4	..
Koko biotalous	78 746	26 955	302,8	19 170
Koko kansantalous	476 835	217 910	2 710,8	70 237
Biotalous osuus, %	17	12	11	27

Lähde: Luonnonvarakeskus / Biotalouslaskelmat

Biotalousella tarkoitetaan taloutta, joka käyttää uusiutuvia luonnonvaroja ravinnon, energian, tuotteiden ja palvelujen tuottamiseen.

Tuotos, arvonlisäys ja vienti laskettu käypähintaisina.

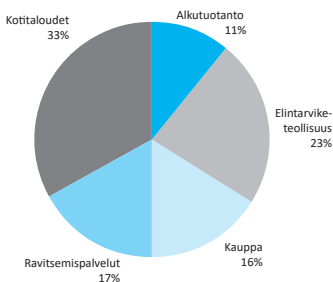
MAATALOUDEN KASVIHUONEKAASUPÄÄSTÖT

Tuhatta tonnia CO ₂ -ekv.	2000	2010	2021	2022e
Maatalous yhteensä	6 386	6 421	6 303	6 323
Kotieläinten ruoan- sulatus	2 363	2 347	2 290	2 256
Lannankäsittely	693	773	730	712
Maatalousmaat	2 975	3 021	3 082	3 154
Muut	355	280	201	201

Lähde: Tilastokeskus / Kasvihuonekaasut

RUOKAHÄVIKKI

Suomessa muodostuu ruokahävikkiä arviolta 351–376 miljoonaa kiloa vuodessa. Ruokahävikki on alun perin syötäväksi tarkoitettua, ts. syömäkelpoista, ruokaa, jota ei hyödynnetä ihmisravintona, rehuna tai muuna arvojakeena.

Ruokaketjun eri osien osuus ruokahävikistä ¹⁾

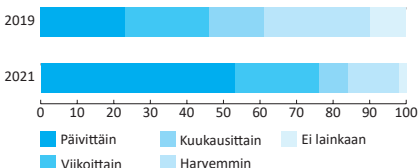
Lähde: Luonnonvarakeskus / Elintarvikejätteen ja ruokahävikinseuranta-järjestelmän rakentaminen ja ruokahävikkitiekartta

¹⁾ Ruokaketjun eri osien tulokset eivät ole suoraan verrannollisia keskenään, koska arvioiden taustalla olevat menetelmät, aineistot ja aineis-tojen edustavuus vaihtelevat ketjun osien välillä.

Julkisissa ruokapalveluissa luomutuotteiden osuus vuonna 2022 oli noin 6 % tuotteiden kokonaispainosta (kg).

Lähde: Luomutetaan ruokapalvelut -hanke

LUOMUN KÄYTTÖTIHEYS RUOKAPALVELUISSA, %

Lähde: Luomutetaan ruokapalvelut -hanke, Taloustutkimus Oy, Pro Luomu ry

OTANTAAN PERUSTUVAT ELÄINSUOJELUTARKASTUKSET

Kpl	Tarkastuksia			Laiminlyöntejä		
	2011	2021	2022	2011	2021	2022
Siat	52	24	34	13	4	13
Naudat	362	156	176	97	44	56
Munivat kanat	26	3	31	5	1	7
Broilerit	..	12	9	..	1	2
Vuohet	12	0	5	0	0	1
Lampaat	32	36	50	8	7	14

Lähde: Ruokavirasto

ELÄINSUOJELUTARKASTUKSET KAUPALLISISSA ELÄINKULJETUKSISSA

	2005	2011	2021	2022
Tarkastukset, lkm	451	387	383	401
Epäkohdat, %	24	16	8	6

Lähde: Ruokavirasto

ELÄINTEN HYVINVOINTIKORVAUSTA SAAVAT TILAT ¹⁾

Tilat, kpl	2020	% tiloista	2021	% tiloista	2022	% tiloista
Nautatilat	4 510	56	4 394	57	4 293	61
Sikatilat	703	76	663	77	651	80
Lammas-/ vuohetilat	317	51	286	52	285	56
Siipikarja- tilat	343	77	327	78	331	76

Lähde: Ruokavirasto

¹⁾ Tilat, joille maksettu korvausta.

% tiloista, jotka voivat hakea hyvinvointikorvausta (riittävä eläinmäärä).

BROILERIEN HYVINVOINTIA KUVAAVA JALKAPOHJAINDEKSI

	2012	2021	2022
Parvien osuus %, joilla pisteet alle 40	94,5	99,4	99,11
Parvien osuus %, joilla pisteet 40–80	4,91	0,45	0,86
Parvien osuus %, joilla pisteet yli 80	0,62	0,13	0,03

Lähde: Eläinten terveys ETT ry

Kaikista broileriparvista arvioidaan teurastamalla vähintään sadan linnun yksi jalkapohja. Ihotulehduksen vakavuusasteelle on kolme luokkaa 0, 1 ja 2, joista 0 vastaa tervettä jalkapohjaa. Alle 40 pistettä/parvi katsotaan hyväksi tilanteeksi.

VASTUULLISEN TUOTANNON RAJA-ARVOT
SIANLIHAN TUOTANNOSSA

Vuosi	Pito- paikat, kpl	Pitopaikat ¹⁾ , joilla VTM alit- tuu		VTM-ylitykset ²⁾ , lihasiat			VTM-ylitykset ²⁾ , emakot	
		ylit- tyy		koko- ruho	osa- ruho	pois- tuma ³⁾	koko- ruho	pois- tuma ³⁾
2021	957	90,9	9,1	3,0	4,6	2,4	4,0	4,1
2022	913	93,2	6,8	2,1	6,2	0,6	1,6	1,9

Lähde: Eläinten terveys ETT ry / Sikava (sikaloiden terveystuotusrekisteri)

Vastuullisen tuotannon mittarit (VTM) ovat osa sianlihantuotannon kansallisen tason ehtoja (sikava.fi/terveystuotus). Näiden raja-arvojen ylitymistä tarkkaillaan puolivuositain. Raja-arvo kokoruhohylkäyksille: emakot 7 % ja lihasiat 1,1 %. Raja-arvo lihasikojen osaruohohylkäyksille on 12 %. Raja-arvo emakkokuolleisuudelle on 16 % (kumulatiivinen kuolleisuus keskieläinmäärää kohden), lihasikojen kuolleisuudelle 4 %.

¹⁾ %-osuudet pitopaikoista suhteutettuna kaikkiin pitopaikkoihin. Puuttuvien arvojen lukumääriä ei ole eritelty.

²⁾ %-osuudet suhteutettuna pitopaikkoihin, joilla kyseinen arvo löytyy. Laskentatapa muuttunut 2020 alkaen.

³⁾ Mukana kuolleet ja lopetetut siat.

ELÄINTEN TERVEYDENHUOLTOTYÖN TOTEUTUMINEN SIKA- JA NAUTATILOILLA

	Terveiden- huoltosopimus eläinlääkärin kanssa				Kattavuus, %		Erityis- tasolla ¹⁾		Kansallisella tasolla ²⁾		Perustasolla ³⁾		Tyhjä ⁴⁾		Terveiden- huoltokäyntejä	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Sikatilat																
(pitopaikat)	984	970	88	90	30	26			792	712	65	66	92	162	4 639	4 232
Nautatilat	7 663	7 152	83	83	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	14 432	14 374

Lähde: Eläinten terveys ETT ry / Sikava (sikaloiden terveystilastusrekisteri) ja Naseva (nautojen terveydenhuollon seurantajärjestelmä), Ruokavirasto

¹⁾ Täyttää vapaaehtoiset elinkeinon jalostussikaloille asettamat erityisvaatimukset, sikava.fi.

²⁾ Täyttää vapaaehtoiset elinkeinon asettamat terveydenhuollon vaatimukset.

³⁾ Jokin vapaaehtoisista kansallisen tason vaatimuksista ei täyty.

⁴⁾ Sisältäen myös väliaikaisesti tyhjänä olevat pitopaikat.

Pitopaikkojen määrä eri terveystilastustasoilla vuosittain 31.12.

MIKROBILÄÄKKEIDEN KÄYTTÖ TUOTANTOELÄIMILLÄ

	EU/ETA-alue keskimäärin			Suomi		
	2010 ²⁾	2020 ³⁾	2021 ³⁾	2010	2020	2021
mg/PCU ¹⁾	131	89,0	84,4	25	16,2	17,0

Lähde: Euroopan lääkevirasto EMA / ESVAC-raportti

¹⁾ Tuotantoeläinpopulaatioon suhteutettu kulutus (PCU, population correction unit = populaatiokorjausyksikkö, jonka laskennassa huomioidaan tärkeimmät tuotantoeläinlajit). EU/ETA-alueen tulos on laskettu jakamalla mikrobilääkkeiden kokonaismyynti kaikissa raporttiin osallistuneissa maissa näiden maiden yhteenlasketulla populaatiokorjausyksiköllä.

²⁾ Osallistuneiden maiden lukumäärä: 19

³⁾ Osallistuneiden maiden lukumäärä: 31

ELINTARVIKEOMAVARAISUUS

Tuotannon %-osuus kulutuksesta	2005	2021	2022
Leipävilja	102	100	119
Maito ja nestemäiset maitovalmisteet	106	96	97
Naudanliha	89	85	89
Sianliha	116	110	106
Siipikarjanliha	..	93	93
Kananmunat	119	116	120
Sokeri	83	36	36
Tomaatti	62	60	60
Kurkku	74	93	90
Porkkana ja nauris	94	95	95
Mansikka	67	66	64
Vadelma	24	38	37
Omena ¹⁾	21	24	23
Herukat	..	69	71

Lähde: Kantar TNS Agri Oy, Hedelmän- ja Marjanviljelijäin liitto, Kauppa-
puutarhaliitto, MTK, Tulli, Luonnonvarakeskus, Kasvistieto Oy

¹⁾ Luvut ovat arvioita (ei sisällä kotipuutarhatuotantoa).

RUOKATURVA

Vuonna 2022 Suomi sijoittui ruokaturvassa Global Food Security Index -vertailussa ensimmäiselle sijalle. Vertailussa huomioidaan muun muassa ruoan kohtuuhintaisuus, saatavuus, laatu ja turvallisuus.

Lähde: The Economist Intelligence Unit

TULLIN TUTKIMAT ELINTARVIKKEET 2022

Tuoteryhmä	Näyt- teiden kokonais- määrä	Hyl- käykset, lkm	Virheel- linen pakkaus- merkintä, lkm
Elintarvikkeet erityisruokavaliota noudattaville (ml. ravintolisät)	120	58	42
Makeiset ja suklaa	68	13	12
Alkoholijuomat	28	4	4
Elintarvikkeet kasvuikäisille	51	1	1
Koostetut ruokalajit	127	20	16
Vedet, vesipohjaiset virvoitus- juomat ja vastaavat	76	22	15
Lihaa ja maitotuotteita jäljittelevät tuotteet	58	14	8
Viljataikinapohjaiset valmisteet	154	10	7
Palkokasvien siemenet ja palko- kasvituotteet	55	13	6
Puhdistetut eristetyt ainesosat	46	6	3
Maustamisvalmisteet ja ateria- kastikkeet	98	13	6
Öljysiemenet ja -hedelmät	80	6	4
Viljanjyvät ja viljavalmisteet	145	18	5
Elintarvikekontaktimateriaalit	293	30	0
Pähkinät ja pähkinätuotteet	99	2	0
Kuumat juomat (kahvi-, kaakao- ja yrttijuomat)	13	2	1
Hedelmä-, vihannes- ja kasvime- hut, -juomat, -levitteet ja vastaavat	73	21	9
Tärkkelysjuurekset ja -mukulat	22	1	0
Kuumien juomien ja haudutteen raaka-aineet	146	18	3
Yrtit, mausteet ja vastaavat	191	15	0
Vihannekset ja vihannestuotteet	506	27	8
Hedelmät ja hedelmätuotteet	552	18	0
Kalat ja kalavalmisteet	28	1	1
Yhteensä	3 040	333	152

Lähde: Tulli, Ruokavirasto / Elintarviketurvallisuus Suomessa 2022 -julkaisu

MÄÄRÄYSTENVASTAISUUDEN SYYT 2022

Määräystenvastaisuuden syy ¹⁾	Kpl	%
Koostumus	129	33
Pakkausmerkinnät	152	39
Mikrobiologinen kontaminaatio	11	3
Muu kontaminaatio	74	19
Muut	21	5
Yhteensä	387	100

Lähde: Tulli, Ruokavirasto / Elintarviketurvallisuus Suomessa 2022 -julkaisu

¹⁾ Tullin tutkimissa elintarvikkeissa.

KASVINSUOJELUAINEJÄÄMIEN VALVONTA 2021 ¹⁾

Näytteen alkuperä	Satunnais- näytteitä, kpl	Määräyksen- vastaisia, %
Kotimainen	637	0,5
EU	826	1,7
EU:n ulkopuolelta	865	6,2
Yhteensä	2 328	2,5

Lähde: Ruokavirasto

¹⁾ Näytteitä hedelmistä, kasviksista, viljasta, prosessoiduista elintarvikkeista, lastenruuista ja eläinperäisistä tuotteista.

ELÄVIÄ ELÄIMIÄ JA ELÄIMISTÄ SAATAVIA ELINTARVIKKEITA KOSKEVA VIERASAINVALVONTAOHJELMA

	EU-27 keskiarvo		Suomi		
	2012	2021	2012	2021	2022
Kohdennettuja näytteitä, kpl	427 193	351 637	4 424	4 137	4 076
Määräystenvastaisia, %	0,25	0,24	0,86	0,48	0,34

Lähde: EFSA, Ruokavirasto

Vierasaineilla tarkoitetaan kiellettyjä aineita, sallittuja lääkeaineita sekä ympäristöstä peräisin olevia kontaminantteja. EU-tulokset sisältävät kaikki ohjelmassa tutkitut näytteet, myös tulokset ympäristöstä peräisin olevista vierasaineista. Suomen osalta tuloksissa on huomioitu kiellettyjen aineiden ja sallittujen lääkeaineiden jäämät, mutta ei kaikkia raja-arvon ylittäviä tuloksia, kuten riistan raskasmetalleja.

OIVAN MUKAISET VALVONTAKÄYNNIT 2022

Toimintaluokka	Rekisterissä olevat toimipaikat, kpl	Tarkastetut toimipaikat, kpl	Tarkastusten määrä, kpl	Oiva A/B ¹⁾ , %
Elintarvikkeiden kuljetus	1 129	118	125	93
Elintarvikkeiden myynti	11 794	3 473	4 081	86
Elintarvikkeiden tarjoilu	30 739	11 442	13 544	85
Elintarvikkeiden varastointi ja pakastaminen	745	211	266	89
Elintarvikkeiden valmistus				
Kala-ala	344	264	588	82
Liha-ala	317	232	747	86
Maitoala	110	91	222	91
Muna-ala	66	51	71	99
Vilja- ja kasvisala	2 252	710	830	87
Muu elintarvikkeiden valmistus	850	265	328	83
Vienti ja tuonti	989	230	298	71

Lähde: Ruokavirasto / Elintarvikeeturvallisuus Suomessa 2022 -julkaisu

¹⁾ Oiva-tarkastuksen tulos on oivallinen tai hyvä.

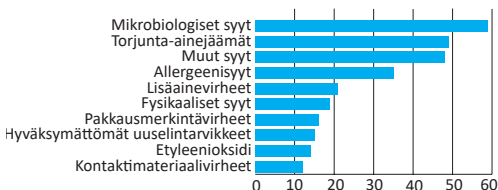
TAKAISINVETOJEN MÄÄRÄ

	2015	2018	2021	2022
Takaisinvetoja ¹⁾ , kpl	111	168	309	288

Lähde: Ruokavirasto / Elintarviketurvallisuus Suomessa 2022 -julkaisu

¹⁾ Sisältää sekä vähittäiskaupan että suurkeittiön takaisinvedot. Mukana myös tapaukset, joissa tuote ei päätynyt kuluttajien saataville. Eri vuosien tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia, koska kirjaamistavat ovat täsmentyneet.

TAKAISINVETOJEN SYYT 2022, kpl

Lähde: Ruokavirasto / Elintarviketurvallisuus Suomessa 2022 -julkaisu

RUOKAMYRKYTYSEPIDEMIAAT 2022

Aiheuttaja	Epidemioita, kpl	Sairastuneita, kpl	% sairastuneista
Elintarvikevälitteiset			
<i>Bacillus cereus</i>	2	20	3
<i>Clostridium perfringens</i>	1	8	1
EHEC	1	10	2
Kampylobakteeri	3	20	3
<i>Listeria monocytogenes</i>	3	26	4,2
<i>Salmonella</i>	3	109	18
<i>Yersinia enterocolitica</i>	3	31	5
Norovirus	16	248	40
<i>Cryptosporidium parvum</i>	1	35	6
Muut ja tuntemattomat	22	115	18
Yhteensä	55	622	100
Talousvesivälitteiset	0	0	0

Lähde: Ruokavirasto / Elintarviketurvallisuus Suomessa 2022 -julkaisu

ELINTARVIKEVÄLITTEISET EPIDEMIAAT VÄLITTÄJÄELINTARVIKKEEN MUKAAN 2022

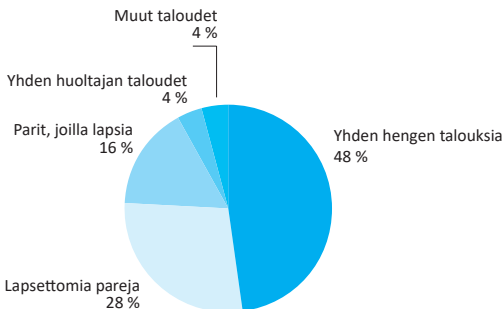
Välittäjäelintarvike	Epidemioita, kpl	Sairastuneita, kpl
Kasvikset ja kasvituotteet	7	167
Leipomo- ja viljavalmisteet, vilja	3	48
Liha ja lihavalmisteet	3	17
Kala ja kalavalmisteet, äyriäiset	6	31
Maito ja maitovalmisteet ¹⁾	1	4
Tuntematon tai useita ruokia	33	341
Yhteensä	53	608

Lähde: Ruokavirasto

¹⁾ Vuoden 2021 tieto.

KOTITALOUKSIEN MÄÄRÄ

Vuonna 2022 Suomessa oli kotitalouksia yhteensä 2 888 000.

Lähde: Tilastokeskus

Suomen väkiluku oli 5 563 970 henkilöä 31.12.2022.

Suomen asukastiheys oli noin 18,3 henkilöä neliökilometrillä vuonna 2022.

Kotitalouksien keskipaino oli 1,89 henkeä vuonna 2021.

Lähde: Tilastokeskus

BRUTTOKANSANTUOTE

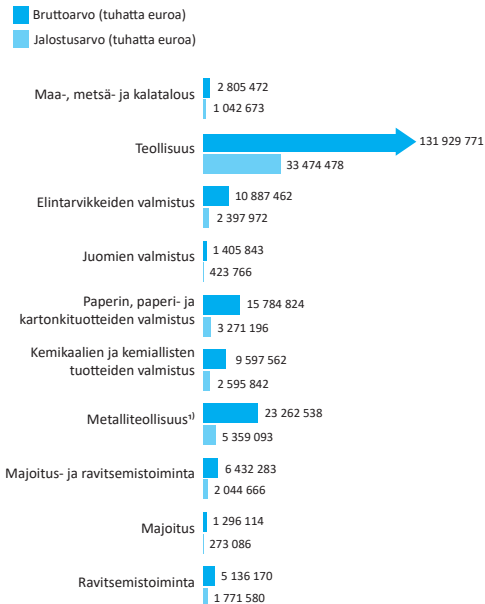
Toimiala, % ¹⁾	2005	2010	2021e	2022e
Maa-, metsä- ja kalatalous	2,6	2,8	2,8	2,6
Maatalous	1,1	0,9	0,7	..
Teollisuus	24,3	19,4	17,0	18,2
Elintarviketeollisuus	1,7	1,6	1,3	1,2
Rakentaminen	6,4	6,5	7,1	7,0
Tukku- ja vähittäiskauppa	9,8	9,4	7,3	6,9
Kuljetus ja varastointi	5,7	5,1	3,8	4,1
Majoitus- ja ravitsemistoiminta	1,6	1,6	1,3	1,6
Ravitsemistoiminta	1,2	1,3	1,1	..
Informaatio ja viestintä	5,0	5,0	6,5	6,3
Rahoitus- ja vakuutustoiminta	2,9	2,8	3,2	3,4
Kiinteistöalan toiminta	10,2	11,2	13,1	12,4
Terveys- ja sosiaalipalvelut	8,2	9,3	9,8	9,5

¹⁾ Otos bruttokansantuotteeseen kuuluvista toimialoista.

Bruttoarvonlisäys perushintaan, mrd. €	143,9	164,7	217,5	233,7
Bruttokansantuote markkina- hintaan, mrd. €	164,7	188,1	251,4	268,7

Lähde: Laskettu Tilastokeskus / Kansantalouden tilinpito -luvuista

TUOTANNON BRUTTOARVO JA JALOSTUSARVO TOIMIALOITTAIN 2021

Lähde: Tilastokeskus (TOL 2008 -luokitus)

¹⁾ Metalliteollisuus sisältää metallien jalostuksen ja metallituotteiden valmistuksen (pl. koneet ja laitteet).

Tuotannon bruttoarvo mittaa toimipaikan tuotantoa. Tuotantotoimintaan lasketaan mukaan kaikki tuotantoon liittyvät tuotot, myös valmistus omaan käyttöön sekä yrityksen muille toimipaikoille.

Jalostusarvo mittaa toimipaikan eri tekijöiden tuottamaa arvonlisäystä. Jalostusarvo on tuotannosta saatujen tuottojen ja toiminnasta aiheutuneiden kustannusten erotus.

TYÖVOIMA

	2010	2021	2022	2022
				1 000
Työlliset toimialoittain	%	%	%	henkeä
Maa-, metsä- ja kalatalous sekä kaivostoiminta	5	4	4	102
Maatalous	3	3	3	68
Metsätalous	1	1	1	27
Teollisuus ¹⁾	16	14	14	366
Elintarvike- ja juomateollisuus	1	2	2	42
Rakentaminen	7	7	7	184
Tukku- ja vähittäiskauppa ²⁾	12	11	11	290
Kuljetus ja varastointi	6	5	5	136
Majoitus- ja ravitsemistoiminta	4	3	4	100
Informaatio ja viestintä	4	5	5	134
Koulutus	7	7	7	184
Terveys- ja sosiaalipalvelut	15	16	16	415
Muut palvelutoiminnot ja toimialat	23	26	26	688
Toimiala tuntematon	0,5	1	0,7	18
Työlliset yhteensä				
%	100	100	100	
1 000 henkeä	2 411	2 555	2 619	2 619
Työvoima yhteensä				
1 000 henkeä	2 637	2 766	2 809	2 809
heistä työttömiä, %	8,6	7,7	6,8	6,8

Lähde: Tilastokeskus / Työvoimatutkimus (TOL 2008 -luokitus)

¹⁾ Sisältää sähkö-, kaasu-, lämpö-, vesi-, viemäri- ja jätevesihuollon.

²⁾ Sisältää moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjauksen.

TYÖTAPATURMIEN MÄÄRÄ

Työtapaturmat ¹⁾ 100 000 alalla työskentelevää kohden	2005	2010	2020	2021
Maatalousyrittäjät	5 962	4 882	4 694	4 317
Elintarvike- ja juomateollisuuden työntekijät	4 651	4 285	1 797	1 612
Kaikki ammatit ²⁾	2 581	2 103	1 424	1 474

Lähde: Tilastokeskus, Tapaturmavakuutuskeskus

Työtapaturmasuhde on laskettu työnantajayrityksen toimialan mukaan.

¹⁾ Vähintään 4 päivän työkyvyttömyyteen johtaneet työtapaturmat.

²⁾ Ammattiryhmät, joissa vähintään 10 000 palkansaajaa.

SADEMAÄRÄ 1981–2022, mm

	kevät	kesä	syksy	talvi
Helsinki	107	200	200	153
Jyväskylä	114	225	176	128
Oulu	89	195	141	101
Sodankylä	100	194	139	103

Lähde: Ilmatieteen laitos

KESKILÄMPÖTILA 1981–2022, °C

	kevät	kesä	syksy	talvi
Helsinki	4,6	16,5	6,9	-3,0
Jyväskylä	2,6	15,0	3,9	-7,1
Oulu	1,6	14,9	3,5	-8,1
Sodankylä	-0,8	12,9	0,2	-12,2

Lähde: Ilmatieteen laitos

ILMASTO KASVUKAUDEN AIKANA

	Tehoisa lämpösumma, °C vrk			Sademäärä, mm		
	2022	2021	1991–2021, keskiarvo	2022	2021	1991–2021, keskiarvo
Jokioinen	1 459	1 565	1 377	325	468	352
Kauhava	1 315	1 387	1 256	392	335	309
Oulu	1 271	1 253	1 192	376	364	293
Sodankylä	1 034	962	884	242	273	260

Lähde: Ilmatieteen laitos

PÄIVÄN PITUUS, tuntia

	kevät	kesä	syksy	talvi
Helsinki	14,5	17,5	10,2	7,2
Kauhava	14,9	18,4	9,9	6,4
Oulu	15,3	19,1	9,7	5,8
Sodankylä	15,8	21,1	9,3	4,3

Lähde: Ilmatieteen laitos

Hyvää Suomesta -merkki lupaa suomalaisen raaka-aineen ja työn

Se on ainoa koko maan ja kaikki tuoteryhmät kattavaa tae siitä, että elintarvikkeen sekä raaka-aine että työ ovat suomalaisia. Ruokatieto Yhdistys ry myöntää merkin käyttöoikeudet ja hallinnoi järjestelmää.

Ruokatieto on väylä suomalaisen ruokaketjun, -kulttuurin ja -kasvatuksen maailmaan.

Ruokatieto

ruokatieto@ruokatieto.fi | www.ruokatieto.fi

#hyvääsuomesta #ruokaaomastamaasta
#valitsekotimaista

Tietohaarukan verkkojulkaisu (ISSN 2737–1549), myös ruotsiksi ja englanniksi, on luettavissa maksutta osoitteessa ruokatieto.fi/tietohaarukka. Painettu Tietohaarukka-julkaisu on tilattavissa sähköpostitse ruokatieto@ruokatieto.fi.

Tietohaarukka 2023 – Tilastotietoa ruokaketjusta -julkaisun on tuottanut Ruokatieto Yhdistys ry yhteistyötahoina Agronomiliitto ry, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, ProAgria Keskusten Liitto ry, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC rf ja Luonnonvarakeskus Luke.

Arvokasta asiantuntija-apua ovat antaneet myös Ruokavirasto, Maatalousyrittäjien eläkelaitos Mela, Työterveyslaitos, Eläinten terveys ETT ry, Suomen Siipikarjaliitto ry, Suomen Mehiläishoitajien Liitto SML ry, Päivittäistavarakauppa PTY ry, Elintarviketeollisuusliitto ETL ry, Kauppapuutarhaliitto ry, Kasvistieto Oy, Hedelmän- ja Marjanviljelijäin liitto HML ry, Tilastokeskus, Kantar TNS Agri Oy, Taloustutkimus, Tulli, Paliskuntain Yhdistys, Hevosalan osaamiskeskus Hippolis ry, Tapaturmavakuutuskeskus ja Ilmatieteen laitos. Ruokatieto kiittää lämpimästi kaikkia apuaan antaneita tahoja.

Sisällöntuottaja, ETK Anniina Kuuslehto
Ruokatieto Yhdistys ry
Helsinki 2023

Ruokatieto

RUOKATIETO YHDISTYS RY

040 710 4170

ruokatieto.fi

Agronomiliitto ry
09 251 1160
agronomiliitto.fi

Luonnonvarakeskus (Luke)
029 532 6000
luke.fi

Maa- ja metsätaloustuottajain
Keskusliitto MTK ry
020 4131
mtk.fi

Svenska lantbruksproducenternas
centralförbund SLC rf
09 586 0460
slc.fi

ProAgria Keskusten Liitto ry
020 747 2400
proagria.fi

